

گزارش ماهانه اقتصاد ایران

بررسی بازارهای مختلف ایران و جهان

اسفندماه ۱۴۰۰

گزارش ماهانه اقتصاد ایران و جهان اسفند ۱۴۰۰

تهیه شده در واحد مطالعات شرکت سرمایه گذاری دی

سال دوم - فروردین ماه ۱۴۰۰ - شماره ۱۰

تاریخ انتشار: فروردین ۱۴۰۰

نشانی: تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از میرداماد، خیابان سرو، پلاک ۵۸، شرکت
سرمایه گذاری غدیر، طبقه سوم

ایمیل: info@deyventures.com

تلفن تماس: ۰۲۱۸۸۶۵۹۷۶۶

سنة الف الف سنة
سنة الف الف سنة

تولید؛ پشتیبانی؛ مانع زدایی

فهرست مطالب

۷ مقدمه
۹ بازارها در یک نگاه
۱۲ اقتصاد ایران
۱۳ بازار ارز و سکه
۱۹ بازار سرمایه
۲۳ بازار پول
۳۳ صادرات و واردات
۳۷ بازارهای جهانی
۳۸ بازار فلزات گران بها
۴۰ بازار نفت، گاز، پتروشیمی
۴۴ بازار فلزات اساسی
۴۶ جمع بندی

مسیر صعودی بازارها

مقدمه

سایه جنگ اوکراین طلا را تا مرز رکوردشکنی پیش برد. هر چند پس از آن طلا مجدداً به زیر مرز ۲ هزار دلاری بازگشت. نفت و گاز هم همان‌طور که پیش‌بینی می‌شد به دلیل جنگ بازدهی ماهانه مثبت را به ثبت رساندند و اوره و سنگ‌آهن نیز مجدداً به مسیر صعودی بازگشتند.

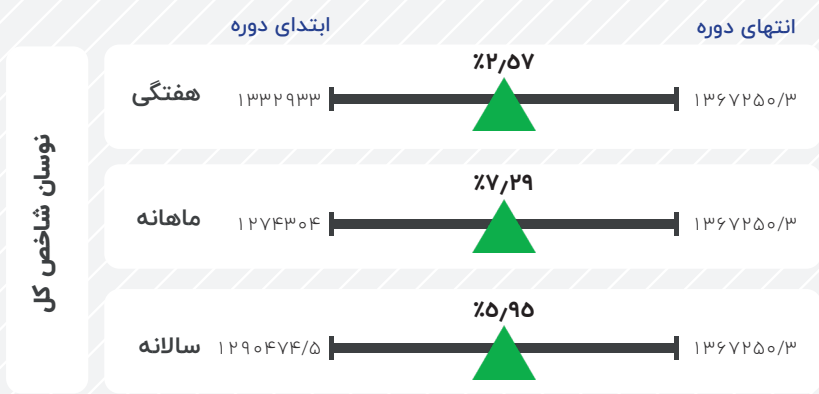
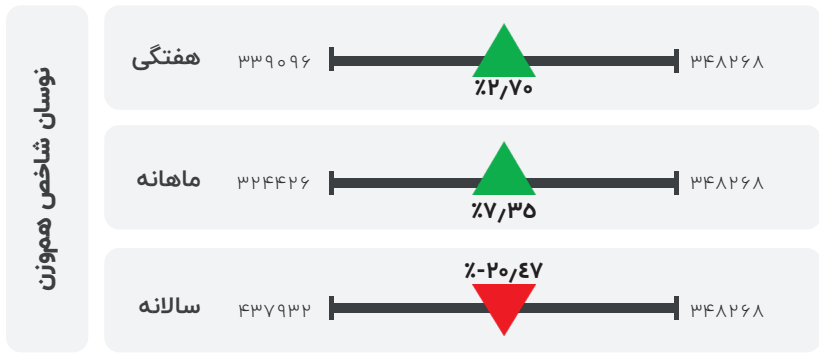
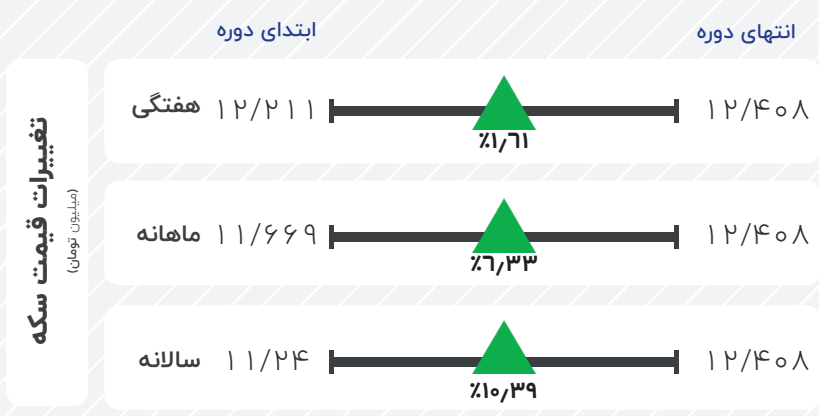
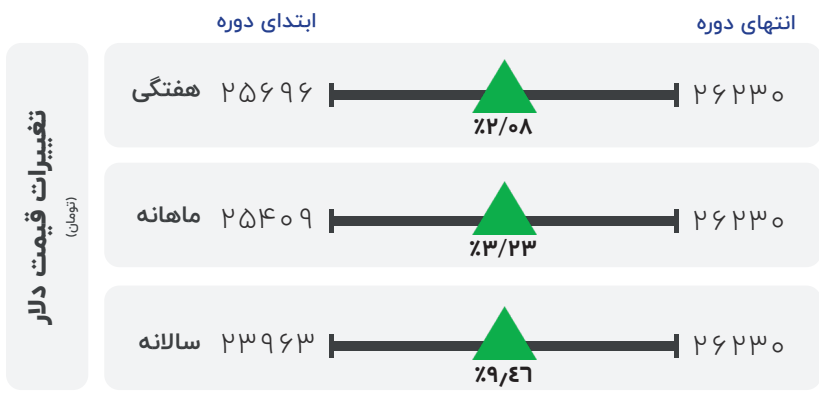
اقتصاد ایران در حالی کار خود را در سال ۱۴۰۰ به پایان برد که قیمت دلار پس از یک ماه نزولی مجدداً به دلیل انتشار اخبار منفی برجای نزدیک به ۳ درصد افزایش داشت. قیمت سکه به‌طور موازی با دلار و همچنین اونس جهانی وارد کانال ۱۲ میلیون تومانی شد و این در حالی بود که پس از چند ماه شاخص‌های سهام، مانند دیگر بازارها افزایشی ثبت شد. از سوی دیگر داده‌های مربوط به شاخص‌های پولی نشان می‌دهد درحالی‌که در دی ماه سرعت رشد پایه پولی کاهش پیدا کرده بود در ماه بهمن مجدداً افزایشی شد. تورم سال ۱۴۰۰ به بیش از ۴۰ درصد رسید. آمارهای عملیات بازار باز در سال ۱۴۰۰ رکورد زد و مقدار آن به هفته‌ای ۹۵ هزار میلیارد تومان افزایش پیدا کرد. از سوی دیگر در مجموع سال ۱۴۰۰ دولت در حدود ۹۰ هزار میلیارد تومان اوراق به فروش رساند درحالی‌که سهم بورسی‌ها بیشتر از بانک‌ها بود. آمار تجاری یازده ماهه اول سال حکایت از افت مبادلات تجاری در بهمن‌ماه داشت. این اتفاقات در حالی افتاد که در بازارهای جهانی

بازار در یک نگاه

گزارشی از بازارهای مالی ایران در یک نگاه؛ شامل:

- روند تغییرات قیمت سکه طلا و ارز
- تحولات بازار سرمایه
- بررسی متغیرهای پولی
- بازار مسکن

نقدینگی (همت)

ابتدای دوره

انتهای دوره

پایه پولی (همت)

ابتدای دوره

انتهای دوره

اعتبارات قاعدهمند (میلیارد تومان)

ابتدای دوره

انتهای دوره

قیمت مسکن (میلیون تومان)

ابتدای دوره

انتهای دوره

بازار باز (میلیارد تومان)

ابتدای دوره

انتهای دوره

اوراق بدهی (میلیارد تومان)

ابتدا

انتهای

تورم (درصد)

سالانہ

ماهانہ

ONE HUNDRED DOLLARS
2013
ONE HUNDRED DOLLARS
OF THE UNITED STATES OF AMERICA
THIS NOTE IS LEGAL TENDER FOR ALL DEBTS, PUBLIC AND PRIVATE
JULY 4, 1776
FEDERAL RESERVE NOTE
LF 03517451 G
SERIES 2009 A
100

بازار سکه و ارز

پایان قصه دلار ۱۴۰۰ در کانال ۲۶ هزار تومان

نرخ ارز در آخرین ماه سال ۱۴۰۰ روندی صعودی را طی کرده و ۳/۲ درصد رشد داشته است. تقاضای همیشگی آخر سال و تغییرات در پیش‌بینی مذاکرات برجامی از عمده دلایل روند نوسانی ارزش ریالی دلار در این ماه بوده که در نهایت قیمت را در مرز ۲۶ هزار و ۲۳۰ تومان ثابت نگاه داشت. روند قیمت دلار در اسفند ۱۴۰۰ روندی نوسانی را پشت سر گذاشت. رشد نرخ دلار با اثرگذاری بر روی قیمت برخی کالاها شاخص مهمی در اقتصاد کشور داشته و تغییرات آن اثرگذار بر وضعیت رفاه اجتماعی در هر موقعیت به شمار می‌آید. در همین رابطه در روزهای پایانی سال ۱۴۰۰ نرخ دلار روندی صعودی داشته و از مرز ۲۵ هزار تومان دوباره به کانال ۲۶ هزار تومان قدم گذاشت.

رشد ۳/۲ درصدی نرخ دلار

نرخ دلار در روزهای پایانی سال ۱۴۰۰ با وجود روندی نوسانی در انتها سیری صعودی پیدا کرد. این نرخ در روز ابتدایی آخرین ماه سال ۱۴۰۰ برابر با ۲۵ هزار و ۴۰۰ تومان توسط سایت tgju ثبت شد. پس از آن در نیمه نخست این ماه با وجود افزایش مقطعی، دوباره این نرخ سیری کاهشی پیدا کرده و در ۱۵ اسفندماه به ۲۵ هزار و ۳۸۰ تومان رسید.

پس از آنکه در میانه آخرین ماه قیمت دلار به کف خود برخورد کرد دوباره مسیر قیمت صعودی شده و توانست در بیست و دوم وارد کانال ۲۶ هزار تومان شود. با وجود افت و خیزهای نسبی و کوچک اما این قیمت تا آخرین روز اسفند تلاطم زیادی نداشته و در نهایت در پایان این ماه در سطح ۲۶ هزار و ۲۳۰ تومان باقی ماند.

مقایسه این قیمت با نخستین روز اسفندماه نشان می‌دهد نرخ ارز در آخرین ماه سال ۱۴۰۰ رشدی تقریباً ۳/۲ درصدی داشته و روندی تقریباً صعودی را به ثبت رسانده است؛ اما به‌طور کلی می‌توان رفتار دوگانه دلار در اسفندماه را ناشی از دو ویژگی رفتاری معامله‌کنندگان دانست.

تأثیر توافق هسته‌ای بر تغییرات نرخ ارز

به‌طور کلی فروش بیشتر نفت در سه ماه پایانی سال ۱۴۰۰ و افزایش درآمد از طریق افزایش قیمت آن در ماه‌های پایانی سال ۱۴۰۰ تأثیر مستقیمی را بر کاهش نرخ ارز در این مقطع گذاشته و از روند افزایشی آن جلوگیری کرد.

اما به‌طور مشخص در اسفندماه در دو نیمه صعودی و نزولی قیمت دلار انتظارات برجامی در نوسان قیمت نقش بسزایی را بازی کرد. در ابتدا اخبار مثبت در خصوص توافق‌ها موجب شد تا نرخ ارز کاهش قابل‌توجهی پیدا کرده و تا کمینه خود در نیمه اسفندماه تنزل پیدا کند؛ اما در این موعده معامله‌گران دچار تغییر فاز شده و به دو علت اصلی، دوباره تقاضای نرخ ارز شدت گرفت.

تحلیل‌گران این دو عامل را در نتیجه دو اتفاق می‌دانستند. برخی معتقد بودند معامله‌گران توافق وین را دور از دسترس می‌دانند و برخی نیز این تغییرات را نتیجه ورود تقاضاهای آخر سال عنوان کردند.

در همین رابطه برخی کارشناسان بر این باورند که مطابق با آنچه که روند بازار در پایان سال‌های گذشته ثبت کرده است مقدار قابل‌توجهی تقاضا در نیمه دوم اسفندماه همواره شکل می‌گیرد که ورود این دسته از معامله‌گران برای خرید ارز می‌تواند عامل مهمی در جهت سیر صعودی نرخ دلار در این مقطع بوده باشد.

در نهایت اما این تغییرات با توجه به مثبت ارزیابی شدن نتیجه مذاکرات در پایان سال ۱۴۰۰ سیری تقریباً نزولی گرفت و در آخرین روز معاملات ۱۴۰۰، ۲۰۰ تومان نیز کاهش پیدا کرد.

پس از انتشار خبر اعطای ضمانت‌نامه توسط کشور آمریکا به روسیه مبنی بر عدم تحت‌الشعاع قرار گرفتن روابط هسته‌ای ایران و روسیه پس از تحریم‌های ایجاد شده به واسطه جنگ این کشور با اوکراین پیش‌بینی معامله‌گران از حصول توافق جدید میان ایران و کشورهای مذاکره‌کننده تغییر کرد. تا آنجا که برخی تحلیلگران معتقد هستند روند نرخ ارز همچنان در شروع سال جدید نزولی خواهد بود.

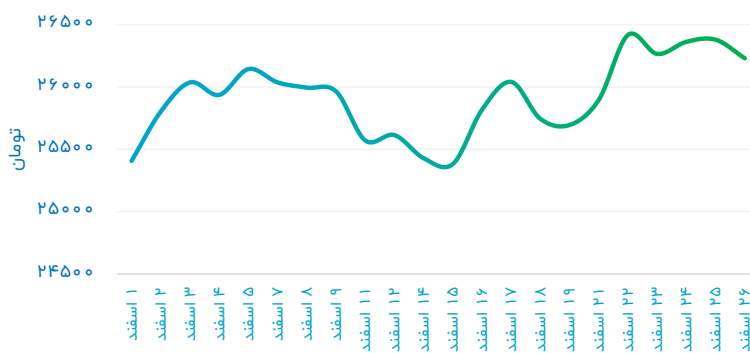
همدستی دلار و اونس جهانی در رشد قیمت سکه

قیمت سکه امامی در ایران روندی صعودی داشته و در آخرین ماه ۱۴۰۰ به کانال ۱۲ میلیون تومان رسید. مسیر قیمت در سه متغیر فلز گرانبهای داخلی حاکی از مسیر تقریباً صعودی این شاخص‌ها در اسفندماه بوده است؛ اما ربع سکه با ۱۲.۷ درصد رشد ماهانه بیشترین رشد را در مقایسه با سایر سکه‌ها به ثبت رسانده است.

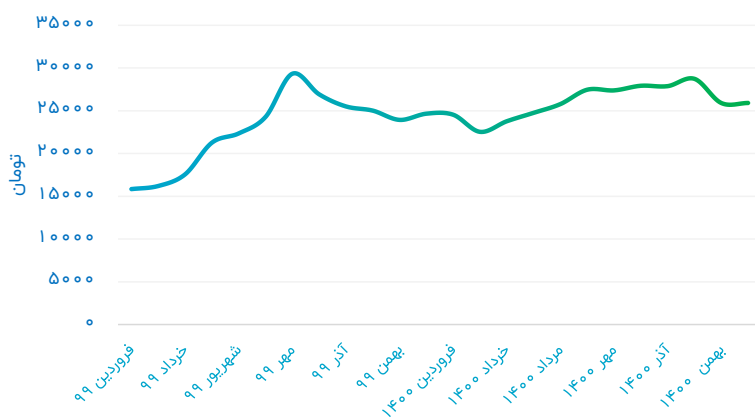
در کنار نرخ ارز قیمت سکه نیز از شاخص‌های دیگر اقتصادی در بازار دارایی‌ها در ایران به شمار می‌آید و تغییرات آن می‌تواند برگرفته از دو عامل باشد؛ نرخ دلار و قیمت اونس جهانی که از دو جهت مختلف شکل‌دهنده قیمت سکه در هر مقطع محسوب می‌شوند.

تغییرات قیمت سکه در این ماه نشان می‌دهد همدستی دلار و اونس جهانی در این ماه موجب رشد قابل‌توجه قیمت سکه در این ماه شده است.

روند قیمت دلار در بازار آزاد در اسفند ماه سال ۱۴۰۰

روند ماهانه قیمت فروش دلار آزاد

مسیر صعودی قیمت در سکه امامی در اسفند ۱۴۰۰

بررسی مسیر قیمت نیم‌سکه نشان می‌دهد روند صعودی این شاخص نیز مانند سکه امامی به‌طور اکید بوده و در آخرین روز اسفندماه بالاترین سطح قیمت را در این مقطع به ثبت رسانده است.

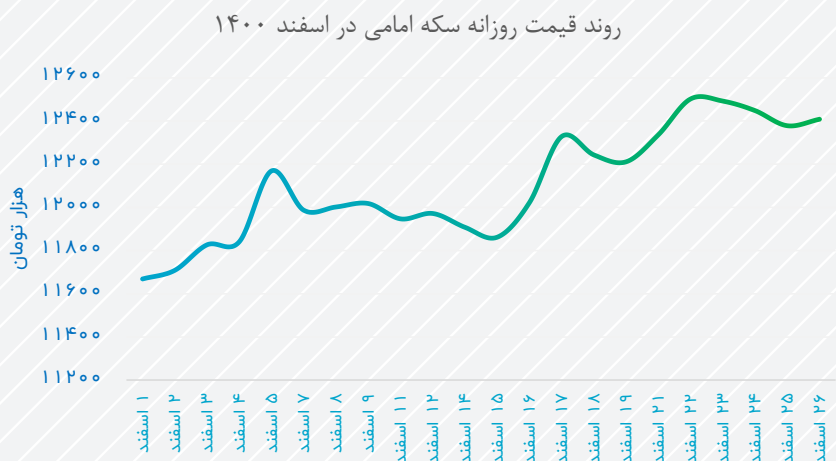
هم‌سو با تغییرات نیم‌سکه سومین شاخص فلز گران‌بهای داخلی نیز روندی همانند را به ثبت رساند. مطابق با داده‌های منتشرشده در سایت TGLU قیمت ربع‌سکه در ابتدای اسفندماه برابر با ۳ میلیون و ۶۶۵ هزار تومان بوده و در پایان این ماه این رقم به سطح ۴ میلیون و ۱۳۰ هزار تومان افزایش پیدا کرد؛ یعنی ۴۶۵ هزار تومان افزایش که به لحاظ درصدی تقریباً معادل با ۱۲.۷ درصد بوده است.

مقایسه رشد قیمت فلز گران‌بهای داخلی در سه شاخص بررسی‌شده نشان می‌دهد بیشترین میزان افزایش مربوط به ربع‌سکه بوده و نیم‌سکه و سکه امامی در رده‌های بعدی قرار داشته‌اند. بررسی دلیل تغییرات قیمت نشان می‌دهد قیمت سکه تأثیر بیشتری را از تغییرات اونس جهانی داشته تا نرخ دلار.

قیمت سکه امامی در روز نخست اسفندماه وارد کانال ۱۱ میلیون تومان شده و برابر با ۱۱ میلیون و ۶۷۰ هزار تومان به ثبت رسید. در ادامه روند افزایشی این متغیر، ارزش سکه با رشدی روزافزون مواجه شد. خیلی زود در نیمه این ماه مرز ۱۲ میلیون تومانی سکه امامی فتح‌شده و درنهایت در آخرین روز سال ۱۴۰۰ این رقم به ۱۲ میلیون و ۴۰۸ هزار تومان رسید. به‌عبارت‌دیگر در آخرین ماه ۱۴۰۰ قیمت سکه امامی تقریباً ۶.۳ درصد رشد داشته است. بررسی رشد سایر متغیرهای سکه در این ماه نشان از رشد بالاتر قیمت در نیم‌سکه و ربع‌سکه داشته است.

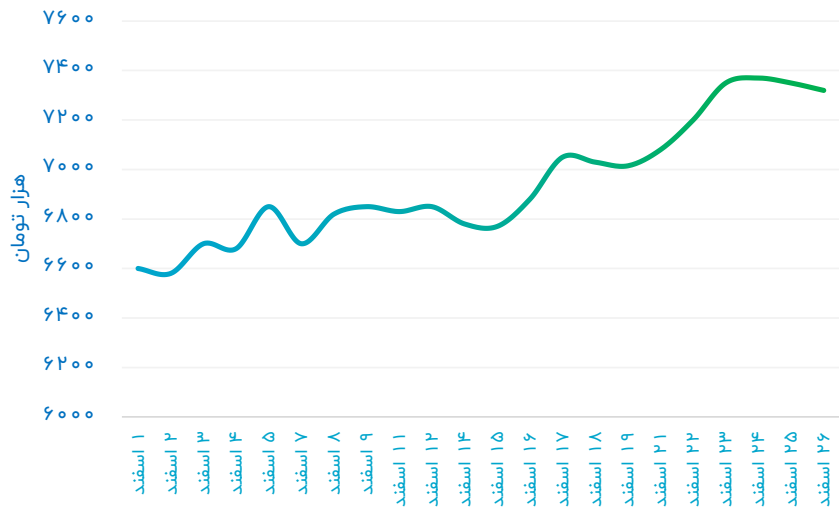
رشد ۱۲/۷ درصدی ربع‌سکه در اسفند

طبق بررسی‌ها داده‌های قیمتی قیمت نیم‌سکه در نخستین روز اسفند برابر با ۶ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان بوده و پس از آن با ۱۰.۷ درصد رشد به ۷ میلیون و ۳۲۰ هزار تومان رسید؛ یعنی در یک ماه تقریباً ۷۲۰ هزار تومان به ارزش نیم‌سکه افزوده شد.

منبع: شبکه اطلاع‌رسانی طلا و ارز tjgu.org

روند قیمت نیم‌سکه در اسفند ۱۴۰۰

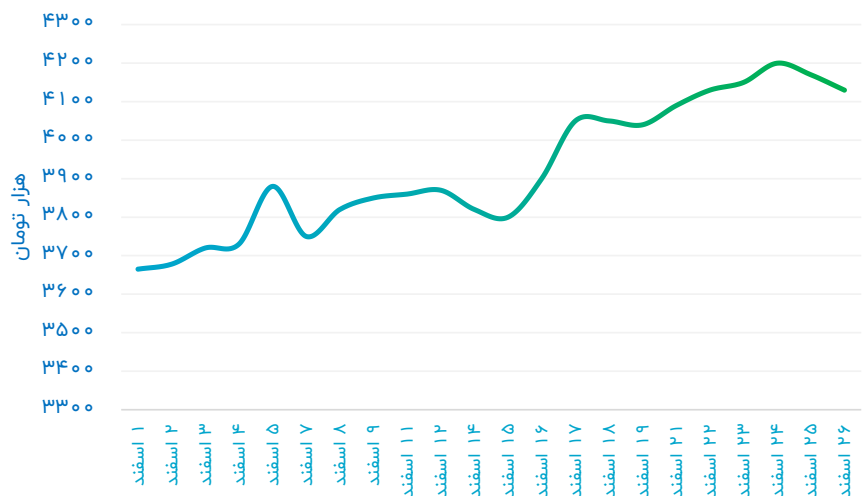
تأثیر بیشتر اونس جهانی در روند قیمت سکه

قیمت اونس طلا در اسفندماه از مرز تقریبی هزار و ۹۰۰ دلار عبور کرد و درنهایت در پایان این ماه به هزار و ۹۲۰ دلار رسیده و سیری صعودی را از خود برجای گذاشت.

این افزایش در نتیجه اتفاقات سیاسی و جنگ میان روسیه و اوکراین اتفاق افتاده که تا پایان سال ۱۴۰۰ نیز ادامه داشته است.

درنهایت افزایش روزافزون اونس جهانی از یک سو و رشد ۳.۲ درصدی نرخ دلار نیز از سوی دیگر مهم‌ترین عوامل در رشد قیمت سکه در این ماه بوده‌اند.

روند قیمت ربع‌سکه در اسفند ۱۴۰۰

سکه امامی

۱۱۸,۳۸۰,۰۰۰

کمترین قیمت سکه

۱۲۵,۷۲۰,۰۰۰

بیش‌ترین قیمت سکه

سکه بهار آزادی

۱۱۴,۹۵۰,۰۰۰

کمترین قیمت سکه

۱۲۳,۰۵۰,۰۰۰

بیش‌ترین قیمت سکه

بازار سرمایه

مسیر سبز بورس در یک قدمی بهار ۱۴۰۱

شاخص بورس تهران در دو مقیاس کل و هموزن روندی صعودی را در آخرین ماه ۱۴۰۰ پیموده و رشدی تقریباً ۷/۳ درصدی را در هر دو شاخص به ثبت رسانده است. طبق آمارها این سبزیپوشی بورس در آخرین ماه ۱۴۰۰ همراه با رشد ۱۱/۲۱ درصدی میانگین ارزش معاملات در این ماه بوده است.

بررسی شاخص بازار سرمایه در آخرین ماه ۱۴۰۰ نشان از صعود دوباره شاخص‌های مهم در این بازار داشته است. در همین رابطه شاخص کل بورس تهران در اسفند سال گذشته سیری صعودی پیدا کرده و ۷/۳ درصد رشد را به ثبت رسانده است.

رشد ۷/۳ درصدی شاخص کل بورس در اسفند ۱۴۰۰

شاخص کل بورس در آخرین ماه ۱۴۰۰ از مرز یک میلیون و ۲۷۴ هزار واحد مسیری کاملاً صعودی را در این ماه آغاز کرده و در آخرین روز این ماه به یک میلیون و ۳۶۷ هزار و ۲۵۰ واحد رسید. مقایسه این دو رقم نشان می‌دهد بازار سرمایه پس از پیمودن قرمزترین روزهای خود در مسیر سبز قرار گرفته و رشدی ۷/۳ درصدی را به ثبت رسانده است. این رشد در دیگر شاخص بورس نیز به چشم می‌خورد.

بررسی‌ها نشان می‌دهد شاخص هموزن نیز همانند شاخص کل بورس مسیری کاملاً صعودی را در این ماه پیموده است. به همین دلیل کمترین میزان شاخص بورس در مقیاس کل و هموزن به روز نخست اسفندماه تعلق داشته و بیشترین آن نیز در آخرین روز ۱۴۰۰ به ثبت رسیده است.

رشد ۱۱ درصدی ارزش کل معاملات در اسفند ۱۴۰۰

ارزش کل معاملات در بهمن ۱۴۰۰ به‌طور میانگین برابر با ۳۹ هزار و ۲۵۴ میلیارد تومان بود. این رقم در ماه بعد ۱۱/۲۱ درصد رشد داشته و در نهایت به‌صورت متوسط به ۴۳ هزار و ۵۶۵ میلیارد تومان رسید.

افزایش ارزش میانگین معاملات در ایران ناشی از رشد شاخص بورس و جذابیت بیشتر بازار سرمایه در این ماه بوده است.

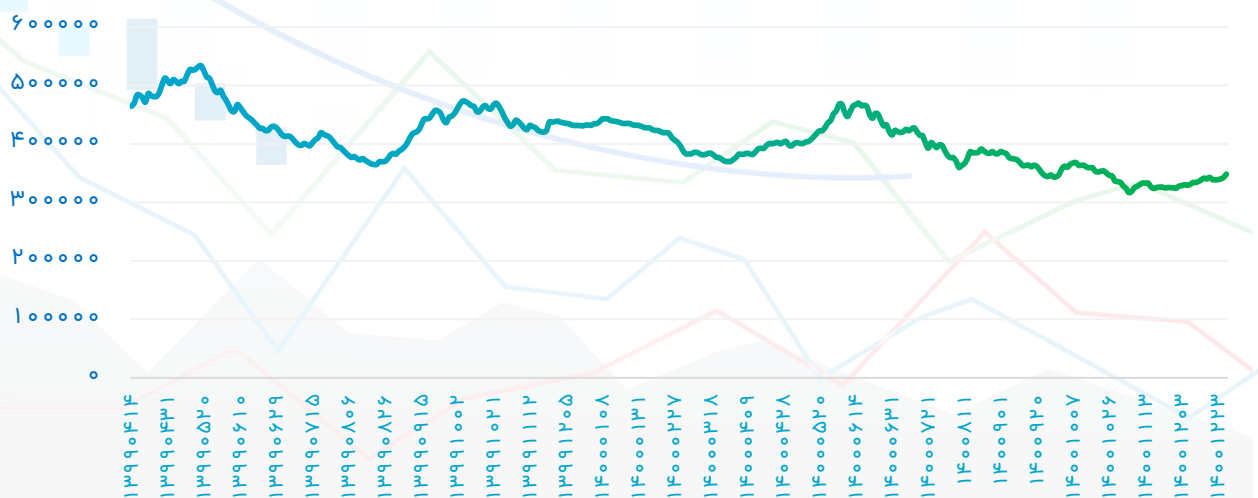
بررسی‌ها نشان می‌دهد ارزش کل معاملات مسیری نوسانی را در این ماه به ثبت رسانده است. کمترین میزان آن در روز نخست اسفندماه و برابر با ۵ هزار میلیارد تومان و بیشترین میزان آن در روز ۲۳ این ماه و معادل با ۱۸۴ هزار و

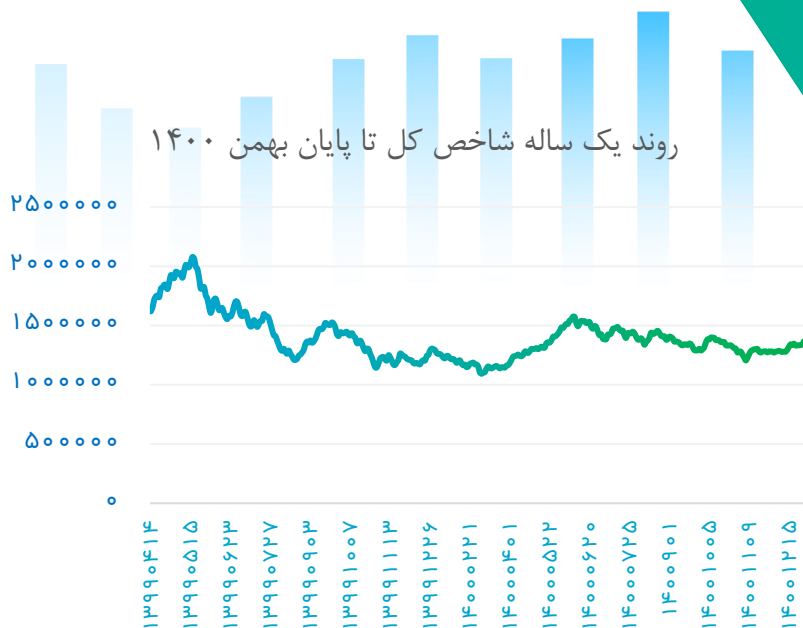
رشد ۷/۳۵ درصدی شاخص هموزن در اسفند ۱۴۰۰

طبق بررسی‌های آماری از داده‌های منتشرشده در خصوص بازار سرمایه در اسفندماه مشاهده می‌شود شاخص هموزن نیز رشد قابل‌توجهی را در این ماه به ثبت رسانده است. برخی از تحلیلگران این شاخص را از درجه اهمیت بالاتری در مقایسه با شاخص کل بورس برخوردار می‌دانند.

این شاخص در آخرین ماه ۱۴۰۰ از مرز ۳۲۵ هزار و ۸۸ واحد با رشدی ۷/۳۵ درصدی در پایان ماه به ۳۴۸ هزار و ۲۶۸ واحد رسید.

رشد یک ساله شاخص هموزن تا پایان بهمن ۱۴۰۰

منبع: وبسایت بورس تهران

۳۶۴ میلیارد تومان به دلیل انجام عملیات بین بانکی اوراق بدهی، به ثبت رسیده است. ارزش معاملات خرد نیز در این ماه با ۷ درصد رشد مواجه شده و به طور متوسط در اسفند ۱۴۰۰ روزی ۳ هزار و ۵۱۵ میلیارد تومان ثبت شده است.

کاهش خروج پول حقیقی از بورس در اسفند ۱۴۰۰

متغیر دیگری که در رصد بازار سرمایه از اهمیت بسزایی برخوردار است میزان ورود و خروج پول حقیقی است. این شاخص به طور میانگین در بهمن ماه ۱۴۰۰ برابر با خروج روزی ۴۳۴ میلیارد تومان بوده که در آخرین ماه ۷۶ درصد کاهش پیدا کرد. آمارهای بورسی در این ماه نشان می دهد در هر روز به طور متوسط روزی ۱۰۰ میلیارد تومان از بورس که نشان از کاهش خروج پول حقیقی در اسفند ۱۴۰۰ داشته است.

میانگین مزاد عرضه ۳۳ میلیارد تومانی در اسفند ۱۴۰۰

بررسی صف عرضه و تقاضا در اسفند نیز نشان دهنده آن است که در این ماه صف خرید به طور متوسط برابر با روزی ۱۸۸ میلیارد تومان بوده و در مقابل صف فروش نیز ۱۵۲ میلیارد تومان برآورد شده است. مقایسه این ارقام نشان از میانگین مزاد عرضه ۳۳ میلیارد تومانی در این ماه داشته است.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
یکصد هزار ریال

50

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ایران پست

ایران پست

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

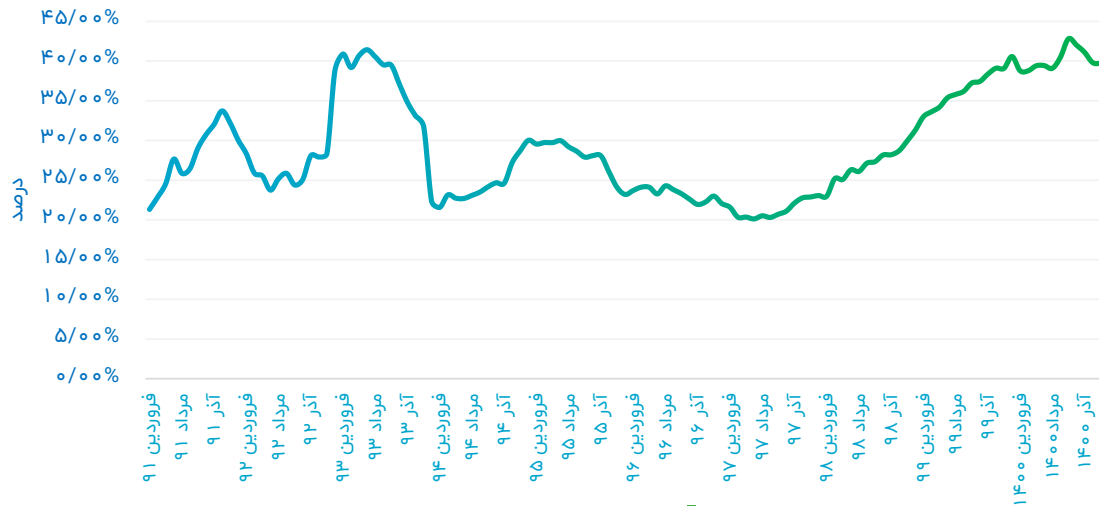
50

بازار پول

خیز متغیرهای کلان پولی در بهمن ۱۴۰۰

رشد ماهانه نقدینگی در بهمن ۱۴۰۰ به بالاترین سطح در ۴ ماه قبل خود رسیده و سیری صعودی پیدا کرد. بررسی‌ها در پایه پولی این ماه نیز نشان می‌دهد افزایش ماهانه این شاخص همانند نقدینگی جهت افزایشی داشته و کاهش سرعت آن متوقف شده است. درنهایت این اتفاق‌ها موجب شد تا ضریب فزاینده نقدینگی در سطح بالای ۷٫۹۶ واحد قرار بگیرد.

رشد نقطه‌ای نقدینگی در ۱۰ سال گذشته

منبع: وبسایت بانک مرکزی

بانک‌ها از بانک مرکزی می‌دانند که در ماه‌های پایانی ۱۴۰۰ به سطح قابل‌توجهی رسیده بود. مقایسه نقطه‌ای پایه پولی نیز نشان از رشد سالانه این متغیر دارد. طبق آمارها پایه پولی بهمن‌ماه در مقایسه با موقعیت مشابه خود در سال گذشته ۱۴۴ هزار میلیارد تومان افزایش پیدا کرده که به لحاظ درصدی معادل با ۳۳/۲ درصد بوده است.

رشد رشد نقطه‌ای نشان می‌دهد با وجود افزایش رشد ماهانه پایه پولی در بهمن‌ماه اما رشد نقطه‌ای این متغیر سیری نزولی داشته و در از این رقم در ماه گذشته ۲/۳ واحد درصد کمتر شده است.

رشد ۲/۷ درصدی نقدینگی در بهمن ۱۴۰۰

شاخص دیگر اثرگذار در برآوردهای اقتصاد کلان در کشور متغیر نقدینگی است. این شاخص در دومین ماه زمستان ۱۴۰۰ با ۱۲۲ هزار میلیارد تومان افزایش نسبت به ماه قبل خود به ۴ هزار و ۶۲۴ هزار میلیارد تومان رسید. این افزایش به لحاظ درصدی در نقدینگی برابر با ۲/۷ درصد رشد ماهانه بوده است. بررسی رشد ماهانه نقدینگی با ماه‌های قبل خود در سال ۱۴۰۰ نشان می‌دهد این

متغیرهای کلان اقتصادی شامل پایه پولی و نقدینگی در کشور جزو شاخص‌های بسیار مهم اقتصادی بوده که در صورتی که افزایش آن‌ها هم سو با تولید و رشد بخش حقیقی اقتصاد نباشد می‌تواند منجر به رشد تورم در کشور شود. در همین رابطه بررسی نقدینگی و پایه پولی در ایران نشان از تداوم رشد در این متغیرها بوده است.

رشد ۲/۲۴ درصدی پایه پولی در بهمن ۱۴۰۰

در بهمن‌ماه ۱۴۰۰ پایه پولی ایران در مقیاس تجمعی خود به ۵۸۰ هزار و ۷۰۰ میلیارد تومان رسیده و از ماه گذشته ۱۲ هزار و ۷۵۰ میلیارد تومان بیشتر شد.

به‌عبارت‌دیگر در این ماه به همین میزان به پایه پولی ایران افزوده‌شده که به لحاظ درصدی در حدود ۲/۲۴ درصد محاسبه می‌شود. درحالی‌که رشد پایه پولی اولین ماه زمستان ۱۴۰۰ در مقیاس ماهانه در حال کاهش سرعت بود اما دوباره در بهمن به‌سرعت آن افزوده‌شده و رشد ماهانه آن تقریباً ۱/۱ واحد درصد بیشتر از دی‌ماه به ثبت رسید.

برخی از تحلیلگران این رشد در پایه پولی را نتیجه رشد ثبت‌شده در اضافه برداشت

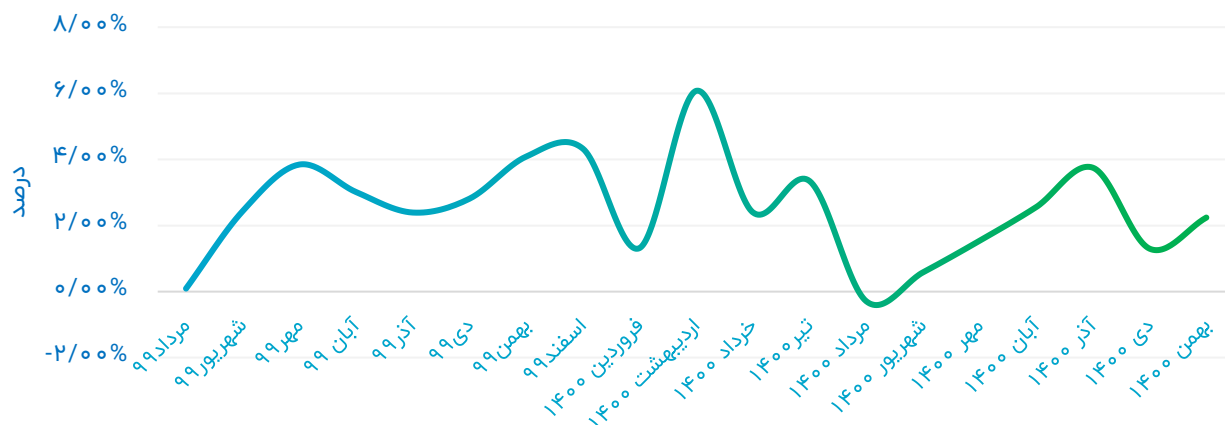
این نهاد ۲/۷ واحد درصد از رشد نقدینگی در دوازده ماهه منتهی به بهمن‌ماه ۱۴۰۰ مربوط به‌اضافه شدن اطلاعات خلاصه دفتر کل دارایی‌ها و بدهی‌های بانک مهر اقتصاد به اطلاعات خلاصه دفتر کل دارایی‌ها و بدهی‌های بانک سپه (به‌واسطه ادغام بانک‌های متعلق به نیروهای مسلح در بانک سپه) بوده و فاقد آثار پولی است. اما درنهایت حاصل تقسیم نقدینگی بر پایه پولی که بیانگر ضریب فزاینده نقدینگی در هر مقطع بوده برابر با ۷/۹ واحد بوده که با افزایشی جزئی نسبت به ماه قبل هنوز در وضعیت خطرناکی قرار دارد.

بیشترین رشد ماهانه در ۴ ماه منتهی به بهمن ۱۴۰۰ بوده که نشان از صعود دوباره این متغیر در این ماه داشته است.

مقایسه این متغیر با موقعیت مشابه خود در سال گذشته نیز نشان می‌دهد رشد نقطه‌ای نقدینگی باوجود تنزل در این ماه هنوز در سطح بالایی قرار دارد. طبق آمارها در یک سال منتهی به بهمن ۱۴۰۰ تقریباً هزار و ۳۱۴ هزار میلیارد تومان نقدینگی در ایران خلق‌شده که به لحاظ درصدی معادل با ۳۹/۷ درصد بوده است.

در عین بالا بودن رشد نقدینگی در ماه‌های اخیر اما بانک مرکزی بخشی از این میزان را واقعی نمی‌داند. طبق گفته

روند رشد ماهانه پایه پولی در اقتصاد ایران

منبع: وبسایت بانک مرکزی

رکورد زنی تورم ۱۴۰۰ در ربع قرن ۱۴

تورم ماهانه و نقطه‌ای اسفند مسیری نزولی را پیموده و حاکی از افت سرعت افزایش قیمت‌ها در این ماه بوده است. با این حال بررسی سالانه تورم در این مقطع نشان می‌دهد تورم ۱۴۰۰ معادل با ۴۰/۲ درصد بوده که در بیست‌وپنج سال اخیر سابقه نداشته است. آمارها این افزایش را بیشتر از ناحیه رشد قیمت خوراکی‌ها می‌دانند.

شاخص قیمت مصرف‌کننده هر ماه از سوی مرکز آمار تعیین‌شده و برآوردی از سطح عمومی قیمت‌ها در هر ماه است. این شاخص به دودسته خوراکی‌ها و غیر خوراکی‌ها تقسیم‌شده و تغییرات آن گویای تورم در هر بازه زمانی است.

اکنون بررسی تورم اسفندماه ۱۴۰۰ در قاب ماهانه و نقطه‌ای نشان از افت سرعت تورم در این مسیر داشته اما این در حالی است که تورم سالانه در کشور به اوج بیست‌وپنج ساله خود رسیده است.

افت سرعت تورم ماهانه اسفند ۱۴۰۰

مقایسه شاخص قیمت مصرف‌کننده در هر ماه با ماه قبل نشان‌دهنده تورم ماهانه است. این متغیر در اسفندماه برابر با ۱/۳ درصد ثبت‌شده که از ماه قبل تقریباً ۰/۸ واحد درصد کمتر بوده است. در مقایسه تورم این ماه با ماه‌های گذشته

مشاهده می‌شود این کمترین میزان تورم در ده ماه اخیر بوده و از خرداد ۱۴۰۰ تاکنون سابقه نداشته است.

طبق آمارها بیشترین تورم ماهانه در گروه «نان و غلات» در اسفند به ثبت رسیده که برابر با ۴/۹ درصد بوده است. پس از آن دومین رکورد مربوط به گروه «پوشاک و کفش» بوده که سطحی تقریباً معادل با ۴/۴ درصد داشته است.

در مقابل بیشترین افت قیمت را گروه «میوه و خشکبار» در این ماه به ثبت رسانده است. این تورم در آخرین ماه ۱۴۰۰ برابر با منفی ۵/۴ درصد بوده که نشان از افت قیمت این بخش به نسبت بهمن‌ماه داشته است.

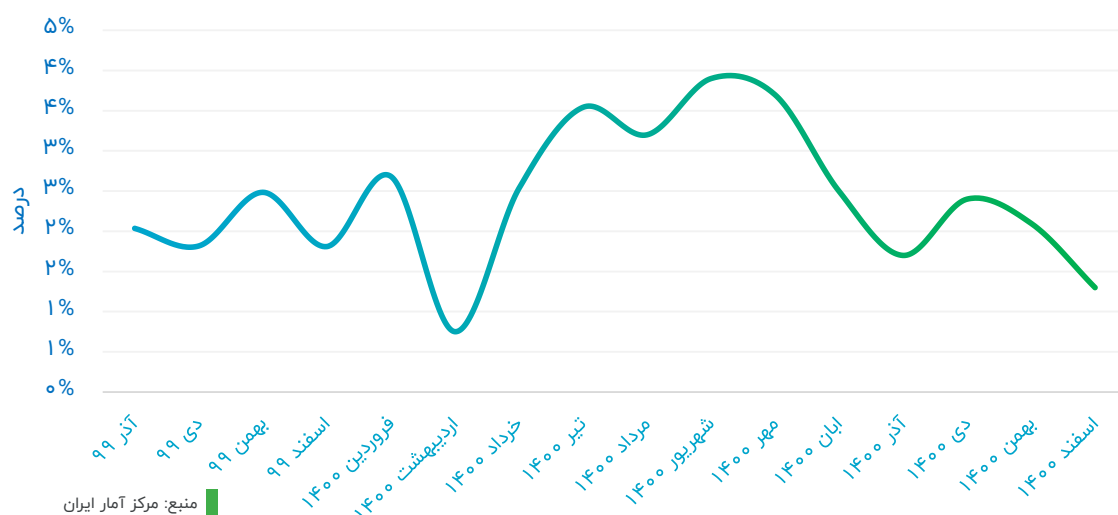
دومین افت قیمتی ماهانه نیز مربوط به «آب برق و سوخت» بوده که تورم ماهانه آن تقریباً معادل با منفی ۱/۳ درصد ثبت‌شده است.

افت تورم نقطه‌ای اسفند ۱۴۰۰

مقایسه شاخص قیمت مصرف‌کننده در هر مقطع با موقعیت مشابه خود در سال گذشته نشان از تورم نقطه‌ای دارد. این متغیر در اسفندماه ۱۴۰۰ برابر با ۳۴/۷ درصد ثبت‌شده که کمترین میزان تورم نقطه‌ای در این سال بوده است.

با این حال در میان تمام گروه‌های خوراکی و غیرخوراکی این مقطع، «نان و غلات» و «هتل و رستوران» بیشترین تورم را داشته‌اند که

روند تورم ماهانه در ایران

منبع: مرکز آمار ایران

تفکیک تورم این سال به دودسته خوراکی و غیرخوراکی نشان می‌دهد در این سال تورم خوراکی‌ها برابر با ۵۱/۵ درصد بوده و تورم غیر خوراکی‌ها برابر با ۳۴/۶ درصد به ثبت رسیده است.

به‌عبارت‌دیگر عامل مهم افزایش تورم در این سال بیشتر متوجه بخش خوراکی‌ها بوده تا کالاهای غیرخوراکی.

این رویداد نیز موجب شده تا به دلیل بالاتر بودن سهم خوراکی‌ها در سبد مصرفی روستاییان، تورم تجربه‌شده در این مناطق بالاتر از نقاط شهری ثبت شود. این تورم در مناطق روستایی برابر با ۴۲/۸ درصد و در مناطق شهری برابر با ۳۹/۷ درصد محاسبه‌شده است.

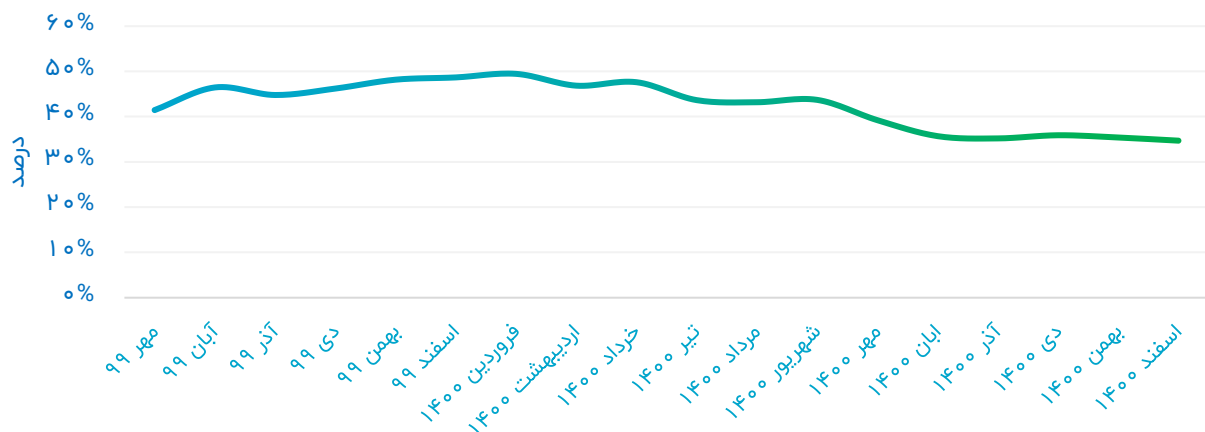
به ترتیب برابر با ۵۶/۶ درصد و ۵۶/۷ درصد ثبت‌شده است.

در مقابل نیز بخش ارتباطات کمترین میزان تورم نقطه‌ای در این بازه را ثبت کرده که تقریباً برابر با ۴ درصد به ثبت رسیده است.

رکورد زنی ۲۵ ساله تورم ۱۴۰۰

اما در صورتی‌که تورم ۱۴۰۰ را در بعد سالانه خود با سایر سال‌ها مقایسه کنیم رکوردها متفاوت از آنچه در قبل اشاره شد خواهد بود. در همین رابطه تورم ۱۴۰۰ طبق داده‌های مرکز آمار برابر با ۴۰/۲ درصد بوده که در مقایسه با ۲۵ سال اخیر بیشترین میزان تورم به شمار می‌آید.

روند تورم نقطه‌ای در یک سال اخیر

منبع: مرکز آمار ایران

رکوردزنی‌های بسط پول در بازار باز ۱۴۰۰

عملیات بازار باز در ماه پایانی ۱۴۰۰ همچنان به روند رکوردزنی‌های خود در بسط پول ادامه داده و این میزان را به هفته‌ای ۹۵ هزار میلیارد تومان رسانید. برخی معتقدند این عملیات در راستای کنترل نرخ سود بین‌بانکی بوده تا معاملات بازار شبانه کاهش پیدا کند. با این حال نرخ سود نیز تنها کاهشی ۰.۸۱ واحد درصدی را در این مدت به ثبت رسانده است. بانک مرکزی به‌صورت هفتگی در بازار باز و بازار بین بانکی به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم اقدام به مدیریت نقدینگی بانک‌ها و کنترل نرخ سود بین‌بانکی می‌کند. در همین رابطه آمار و ارقام منتشرشده از سوی این نهاد در خصوص بازار باز نشان‌دهنده بدتر شدن وضع نقدینگی نهادهای مالی در ماه‌های پایانی ۱۴۰۰ و تزریق بی‌شمار پول در این بازار داشته است.

رکوردزنی‌های بازار باز در ماه پایانی

به‌طورکلی بانک مرکزی در هر هفته می‌تواند در بازار باز اوراق از بانک‌ها خریداری یا به آن‌ها بفروشد. خرید اوراق به منزله بسط نقدینگی و فروش آن در حکم قبض پول در این بازار به شمار می‌آید.

خریدوفروش اوراق همواره نرخ سود و تاریخ سررسیدی دارد که این بانک مرکزی آن را به‌صورت هفتگی مشخص می‌کند.

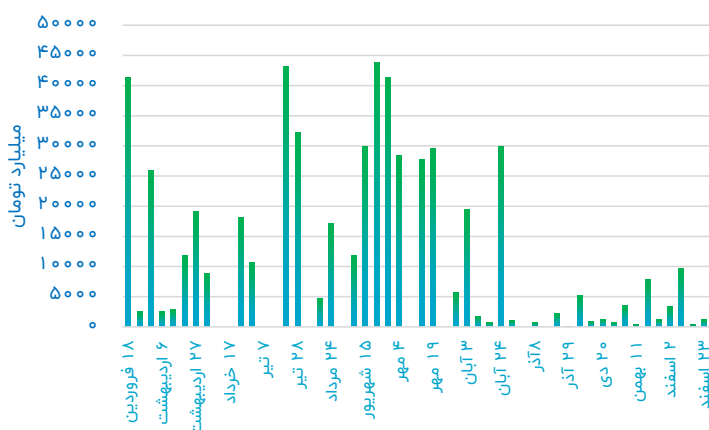
بررسی آمار معاملات در آخرین هفته بازار باز در سال ۱۴۰۰ نشان می‌دهد در این موعد تقریباً ۹۴ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان اوراق از بانک‌ها خریداری شده که تاریخ سررسید آن بیست‌ویک روزه و نرخ سود آن ۱۹ درصد بوده است.

این اتفاق شامل سه رکورد مهم شده است. نخست بیشترین میزان هفتگی حجم خرید اوراق در هفته‌های برگزاری بازار باز بوده که تا پیش از این سابقه نداشته است. دومین رکورد

مربوط به تاریخ سررسید آن بوده که در این موعد بیست‌ویک روزه بوده و در تمام هفته‌های برگزاری بازار باز هرگز زمان بازپرداخت پول تا این حد طولانی نبوده است. غالباً تا پیش از این تاریخ سررسید یا هفت روزه یا چهارده روزه به ثبت رسیده بود.

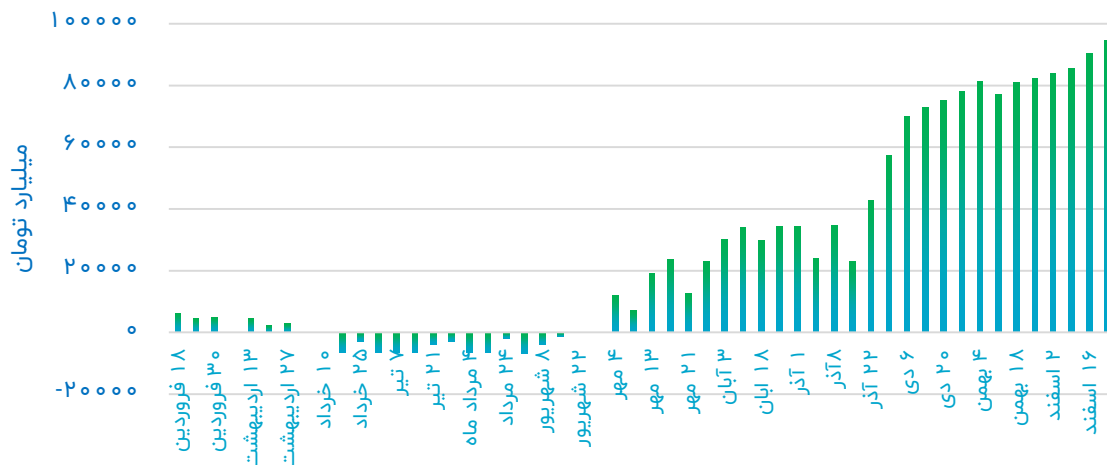
آخرین رکورد نیز در این هفته مربوط به نرخ سود خرید اوراق توسط بانک‌ها بوده است. این نرخ در سطح ۱۹ درصد رقم خورده که در مقایسه با هفته‌های انبساطی بازار باز کمترین نرخ سود به شمار می‌آید. به‌طورکلی رصد معاملات در این بازار نشان می‌دهد بانک مرکزی رویکردی انبساطی را در این بازار دارد.

روند اعتبارات قاعده‌مند در سال ۱۴۰۰

منبع: وب‌سایت بانک مرکزی

روند قبض و بسط پول در بازار باز سال ۱۴۰۰

منبع: وبسایت بانک مرکزی

در همین رابطه اعتبارات قاعده‌مند که نشان‌دهنده نیاز بانک‌ها از بانک مرکزی است در این موعده روندی نزولی داشته و در آخرین هفته تقریباً در سطح هزار و ۱۸۰ میلیارد تومان قرار گرفته است. برآورد میانگین هفتگی اعتبارات نیز معادل با ۳ هزار و ۶۸۰ میلیارد تومان بوده که نسبت به این رقم در شهریور ماه تقریباً ۸۸ درصد کاهش داشته است.

برخی معتقدند رشد عملیات بازار باز و کاهش معاملات در بازار بین بانکی در راستای کنترل نرخ سود بین بانکی بوده که در زمستان ۱۴۰۰ یکی از ده دستور مهم دولت به بانک مرکزی بود. طی این فرمان جهت نجات بورس بانک مرکزی ملزم به نگهداشتن نرخ سود در سقف ۲۰ درصد بود. با این حال آمارها نشان می‌دهد نرخ سود بین بانکی در پایان سال ۱۴۰۰ در مرز ۲۰.۲۸ درصدی بوده و این سیاست انبساطی بانک مرکزی تنها تقریباً ۰.۸۱ واحد درصد از این متغیر کاسته است.

در همین رابطه هفته‌های برگزاری بازار باز در یک ماه اخیر حاکی از رکوردزنی‌هایی بوده که در دو سال برگزاری بازار باز بی‌سابقه بوده است. در مقابل نیز با کاهش نرخ سود و افزایش تاریخ سررسید سعی در کم هزینه‌تر کردن این رویکرد برای نهادهای مالی داشته که می‌تواند ناشی از وضعیت بد نقدینگی نهادهای مالی در این بازار باشد.

در مقابل معاملات در بازار بین بانکی کاهش چشمگیری را در مقایسه با نیمه اول سال داشته است.

کاهش معاملات در بازار بین بانکی ۱۴۰۰

با افزایش تزریق نقدینگی در نهادهای مالی در هفته‌های پایانی سال ۱۴۰۰، تقاضای معاملات در بازار بین بانکی نیز کاهش پیدا کرد. نام دیگر آن بازار شبانه است که در آن نهادهای مالی با نرخ سود توافقی و تاریخ سررسید کوتاه‌مدت‌تر از یکدیگر اقدام به قرض پول می‌کنند. نرخ سودها در دامنه تعیین‌شده از سوی بانک مرکزی تغییر می‌کند که در سال گذشته بین ۱۴ تا ۲۲ درصد ثابت بود.

سبقت ۳۳ درصدی بورس از بانکها در خرید اوراق ۱۴۰۰

در سال ۱۴۰۰ در مجموع سی‌وشش مرحله برگزاری حراج اوراق بدهی دولتی ۹۰ هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان اوراق از سوی دولت فروخته شده که تقریباً ۱۵ هزار میلیارد تومان آن در اسفندماه به ثبت رسید. بررسی تفکیکی از خرید اوراق در تمام هفته‌های سال گذشته نشان می‌دهد سهم بورسی‌ها از خرید اوراق تقریباً ۳۳ درصد بیشتر از بانکها بوده است.

بورسی هستند.

آمارها از آخرین هفته بازار اولیه نشان می‌دهد بانکها موفق به خرید ۳ هزار و ۴۲۰ میلیارد تومان اوراق بدهی دولتی شدند که در شش ماه قبل خود سابقه نداشته است. نهادهای تأمین سرمایه نیز که مشتری دیگر اوراق در این بازار هستند در این هفته ۳ هزار و ۵۵۰ میلیارد تومان اوراق خریداری کرده که البته هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان آن از طریق پذیرهنویسی و با نرخ سود ۲۲ درصد بوده است.

درنهایت آمار ماهانه فروش اوراق بدهی دولتی در این ماه نشان‌دهنده آن بوده که در کل اسفندماه در مجموع ۱۵ هزار میلیارد تومان اوراق بدهی فروخته شده که در شش ماه دوم بی‌سابقه بوده است. این در حالی است که در بهمن‌ماه حجم فروش اوراق در این بازار برابر با ۹ هزار و ۴۶۰ میلیارد تومان بوده و رشدی ۶۰ درصدی را در انتهای سال ۱۴۰۰ به ثبت رسانده است.

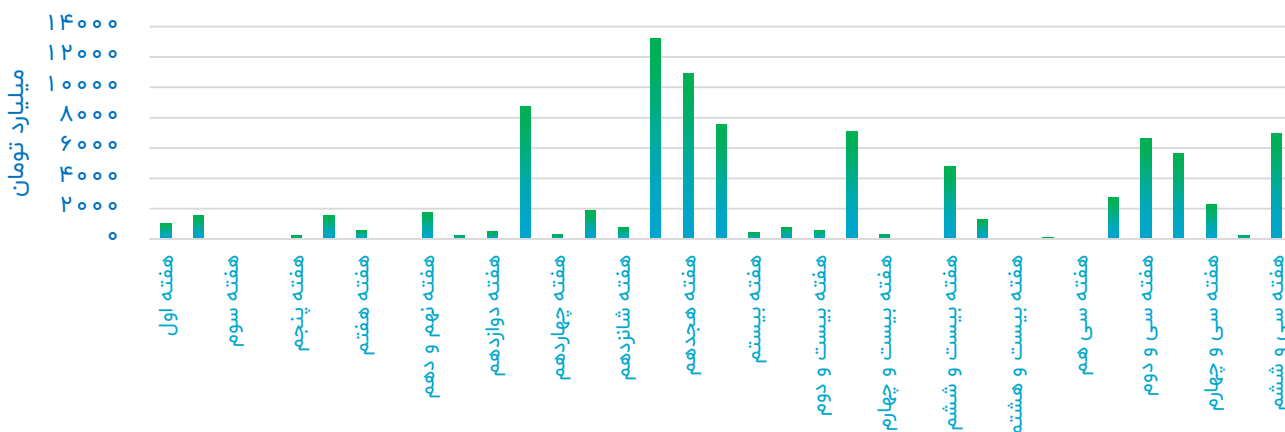
به‌طورکلی از سال ۱۳۹۹ دولت بازار اولیه فروش اوراق بدهی را راه‌اندازی کرد تا از طریق فروش اوراق در این بازار به مشتریان خود بتواند بخشی از کسری بودجه خود را تأمین کند. برخی از تحلیل‌گران به دلیل عدم خلق پول در این بازار و درآمدزایی دولت، این مسیر را راهی مفید برای این هدف دولت می‌دانند که در آن از رشد تورم جلوگیری به عمل می‌آید.

اکنون در بررسی فروش اوراق در سال ۱۴۰۰ مشاهده می‌شود در این بازار تقریباً ۹۰ هزار میلیارد تومان اوراق به فروش رسیده که از این رقم در سال گذشته تقریباً ۳۶ هزار میلیارد تومان کمتر بوده است.

رکورد زنی رشد اسفند در شش ماه دوم فروش اوراق

به‌طورکلی در سال ۱۴۰۰ دولت توانست ۳۶ مرحله حراج اوراق بدهی را برگزار کند. مشتریان دولت در این بازار عموماً شامل بانکها و فعالان

روند حراج اوراق بدهی دولتی در سال ۱۴۰۰

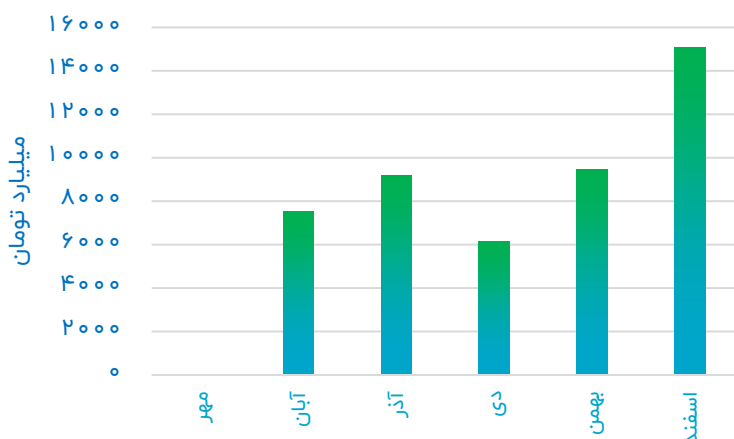

منبع: وبسایت بانک مرکزی

۶۶.۳ درصد بوده است؛ یعنی سهم بازار سرمایه از خرید اوراق تقریباً ۳۳ واحد درصد بیشتر از بانکها ثبت شده است.

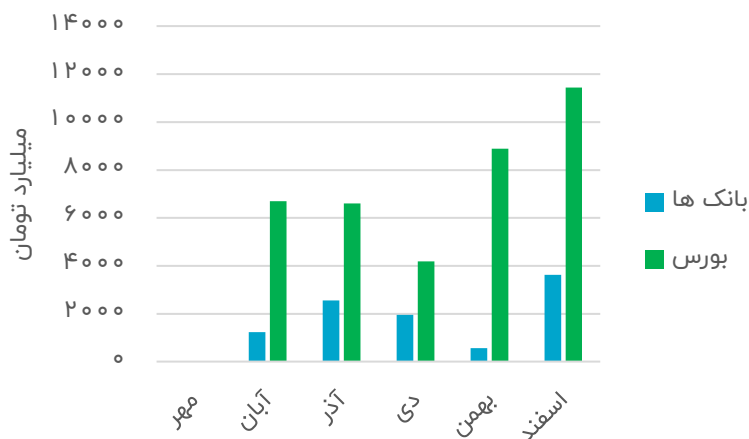
بخشی از دلایل این کاهش خرید در بانکها، می‌تواند اشاره به وضعیت بحرانی نقدینگی در نهادهای مالی به‌خصوص در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ داشته باشد.

ماهانه کل خرید اوراق بدهی در نیمه دوم ۱۴۰۰

منبع: وبسایت بانک مرکزی

مقایسه سهم خرید اوراق بدهی در نیمه دوم ۱۴۰۰

منبع: وبسایت بانک مرکزی

تفکیک محاسبات خرید اوراق در این بازار به دودسته بانکها و بورس نشان می‌دهد در این تاریخ کل خرید نهادهای مالی در هفته‌های اسفند ۱۴۰۰ برابر با ۳ هزار و ۶۲۰ میلیارد تومان بوده و این رقم برای بازار سرمایه تقریباً معادل با ۱۱ هزار و ۴۴۰ میلیارد تومان به ثبت رسیده است.

به وضوح مشاهده می‌شود که در آخرین ماه نقش بورسی‌ها در خرید اوراق بدهی به مراتب بیشتر بوده و عمده خرید نهادهای مالی از دولت در اسفندماه نیز در آخرین هفته سال به ثبت رسیده است.

سهم بالای بورس در خرید اوراق بدهی ۱۴۰۰

به‌طور کلی در بازار اولیه سال ۱۴۰۰ مجموعاً ۹۰ هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان اوراق بدهی دولتی فروخته شده که از این میزان در سال گذشته تقریباً ۳۵ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان کمتر بوده و به لحاظ درصدی افتی ۳۹ درصدی را طی یک سال داشته است.

با این حال تفکیک خرید اوراق در این سال به دودسته مذکور نشان می‌دهد بانکها در مجموع ۳۰ هزار و ۵۳۰ میلیارد تومان و بورسی‌ها ۶۰ هزار میلیارد تومان اوراق از دولت خریداری کرده‌اند.

به‌عبارت‌دیگر محاسبه درصدی این اوراق نشان‌دهنده آن است که سهم بانکها تقریباً برابر با ۳۳.۷ درصد و سهم بازار سرمایه در خرید اوراق

صادرات و واردات ایران

افت ماهانه مبادلات تجاری ایران در بهمن ماه

بررسی آمار تجاری ایران تا پایان بهمن ۱۴۰۰ نشان می‌دهد در یازده ماه ابتدایی ۱۴۰۰ بیشترین صادرات ایران به چین بوده و بالاترین میزان واردات نیز از سوی امارات متحده عربی شکل گرفته است. بررسی ماهانه نیز نشان‌دهنده آن است که در این مقطع ارزش واردات و صادرات ایران افتی قابل توجه را در این ماه به ثبت رسانده است.

شده که بیشترین میزان آن به کشور عراق با و ترکیه با بوده است. کشور عراق ۲ میلیارد و ۴۳۰ میلیون دلار و ترکیه نیز ۲ میلیارد و ۳۴۷ میلیون دلار.

دومین رکورد در این مقطع نیز به «متانول» تعلق داشته که در مجموع در حدود ۱ میلیارد و ۹۳۰ میلیون دلار برآورد شده است.

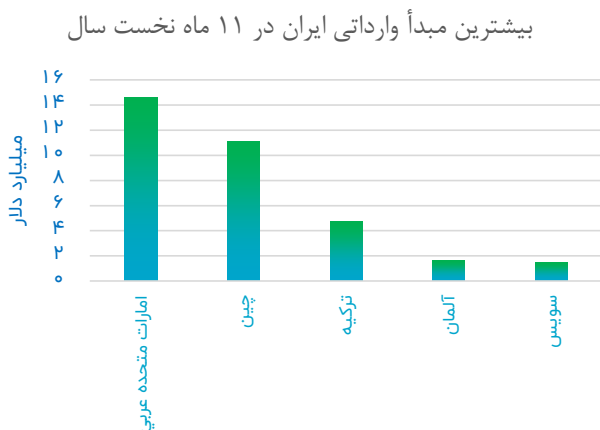
افت میزان واردات به ایران در بهمن ۱۴۰۰

در سوی دیگر آمار بخش مهمی از داده‌های تجاری ایران نیز در سمت واردات قرار دارد. در همین رابطه در دی ماه میزان واردات ایران در حدود ۹ میلیارد و ۴۴۱ میلیون دلار برآورد شده بود که در ماه دوم زمستانی ۱۴۰۰ به ۵ میلیارد و ۱۰۴ میلیون دلار تنزل پیدا کرد؛ یعنی حدوداً ۴۶ درصد کاهش یافته است. درنهایت در مجموع یازده ماه طبق آمارهای اعلام‌شده از سوی گمرک، ۴۶ میلیارد و ۵۷۷ میلیون دلار کالا به ایران وارد شده که از میزان صادرات تقریباً ۳ میلیارد دلار بیشتر بوده است.

رکورد زنی واردات تلفن همراه به ایران در یازده ماه ۱۴۰۰

در بررسی آمار واردات یازده ماهه به ایران مشاهده می‌شود در مجموع ۳ میلیارد و ۶۳۳ میلیون دلار گوشی تلفن همراه به ایران وارد شده که ۳ میلیارد و ۵۹۳ میلیون دلار آن از سوی امارات متحده عربی بوده است. تقریباً ۹۹ درصد کل واردات تلفن همراه در سال ۱۴۰۰.

دومین رکورد نیز طبق آمارها به ذرت دامی تعلق داشته است. ارزش واردات این کالا در یازده ماه نخست سال گذشته تقریباً برابر با ۲ میلیارد و ۹۵۲ میلیون دلار بوده که در این میان امارات متحده سهمی ۶۰.۶ درصدی داشته است. عراق، انگلیس و ترکیه نیز با سهمی به ترتیب ۷.۸ درصد و ۶.۳۱ درصد و ۵.۷ درصد رکوردهای بعدی را در واردات این کالا به ایران داشته‌اند.

ارزش صادرات و واردات ایران در هر مقطع می‌تواند نشان‌دهنده وضعیت تجاری ایران در آن بازه و علامتی از پویایی بخش تجارت اقتصاد ایران باشد.

با توجه به تأخیر آماری داده‌های واردات و صادرات ایران، این اطلاعات از ابتدای سال گذشته تا پایان بهمن‌ماه در دسترس بوده و نشان از کاهش حجم مبادلات تجاری ایران در این ماه در مقایسه با دی ۱۴۰۰ داشته است.

کاهش صادرات ایران در بهمن ۱۴۰۰

به‌طورکلی طبق آمارهای اعلام‌شده در سایت گمرک ایران مجموعاً ۴۶ میلیارد و ۵۱۶ میلیون دلار کالای غیرنفتی را به نقاط مختلف جهان صادر کرده است که در مقایسه با ماه قبل ۴ میلیارد و ۷۵۳ میلیون دلار افزایش داشته است.

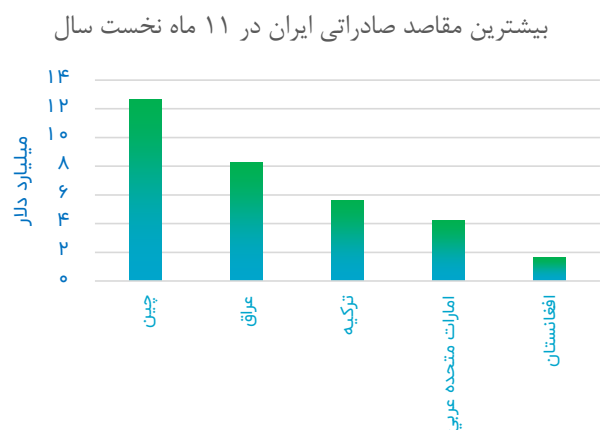
به‌عبارت‌دیگر مقایسه آمارهای بهمن با ماه گذشته نشان می‌دهد حجم صادرات کالا در ایران از سطح ۷ میلیارد و ۶۶۲ میلیون دلار آفتی ۳۸ درصدی را در این ماه به ثبت رسانده است.

همچنان بررسی‌های آماری نشان می‌دهد بیشترین میزان صادرات ایران به ارزش ۱۲ میلیارد و ۶۳۴ میلیون دلار در مجموع یازده ماهه نخست سال ۱۴۰۰ به مقصد کشور چین بوده و کشور عراق دومین رکورد را در این حوزه به ثبت رسانده است. این رقم برای کشور عراق برابر با ۸ میلیارد و ۲۲۱ میلیون دلار تخمین زده می‌شود.

رکورد زنی متانول و گاز مایع در صادرات یازده ماهه

در بررسی کالاهای صادرشده از سوی ایران به سایر نقاط جهان مشاهده می‌شود بیشترین میزان صادرات به «گاز طبیعی مایع‌شده در ظروف یک هزار سانتی‌متر مکعب و بیشتر» تعلق داشته است.

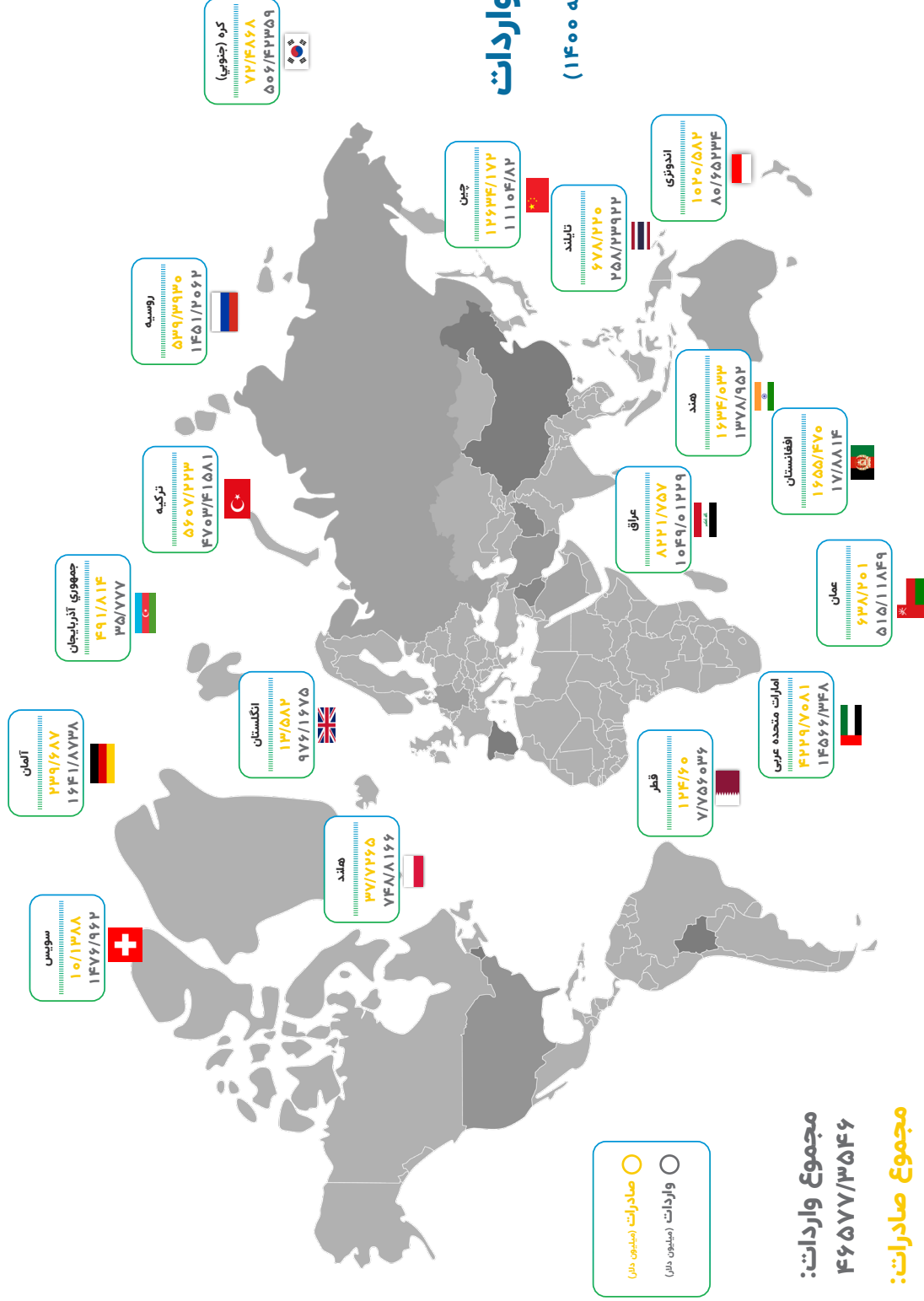
طبق آمارهای اعلام‌شده در این خصوص در مجموع یازده ماه ۴ میلیارد و ۸۷۰ میلیون دلار از این کالا از مبدأ ایران صادر

ایران (بازده ماهه ۱۴۰۰)

صادرات و واردات

میزان

مجموع واردات:
۴۶۵۷۷/۳۵۴۶

مجموع صادرات:
۴۳۵۱۶/۵۶۳۱۶

بازارهای جهانی

تغییر در بازارهای جهانی

در پرونده بازارهای جهانی به بررسی روندها و علل تغییرات در بازارهای کلیدی زیر می‌پردازیم:

- فلزات گرانبها
- نفت، گاز و پتروشیمی
- فلزات اساسی

پیش روی طلا تا آستانه رکوردشکنی

عامل کاهش غیرمنتظره در بازار طلا

یکی دیگر از عواملی که در روزهای انتهایی ماه مارس سبب شد تا سقف افزایش قیمت طلا محدود شود انتشار داده‌های بازار کار آمریکا بود. داده‌های بازار کار آمریکا حکایت از آن داشت که نرخ بیکاری بزرگ‌ترین اقتصاد جهان با رسیدن به سطح ۳.۶ درصد به پایین‌ترین حد خود در دو سال اخیر رسیده است. این موضوع از نظر تحلیل گران پشتوانه فدرال رزرو برای افزایش نیم درصدی نرخ بهره را در نشست ماه می محکم‌تر کرده است.

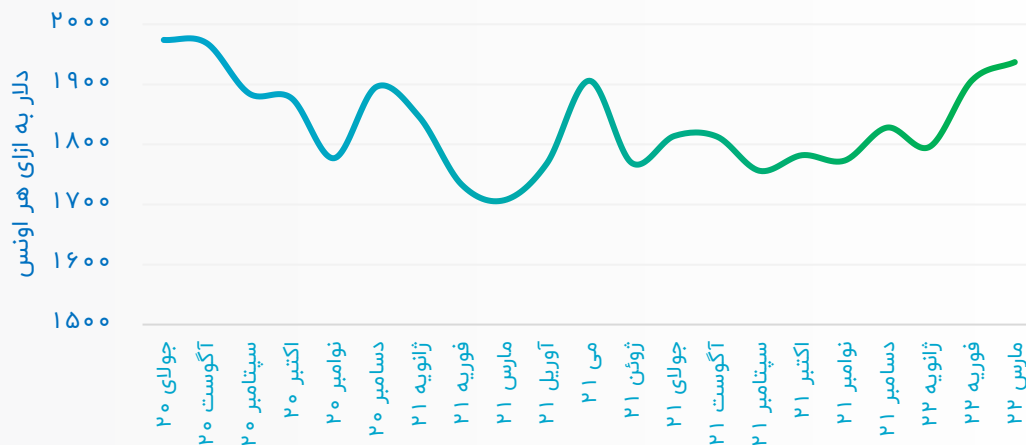
کاهش نرخ بیکاری آمریکا همچنین نرخ سود اوراق قرضه ده ساله آمریکا و ارزش دلار را افزایشی کردند. افزایش نرخ بهره هدف فدرال رزرو و نرخ سود اوراق قرضه در آمریکا با افزایش هزینه فرصت نگهداری دارایی‌های بدون ریسک مانند طلا را افزایش می‌دهد و از این طرق تقاضای آن‌ها را کاهش می‌دهد. افزایش ارزش دلار آمریکا نیز قیمت طلا برای دارندگان دیگر ارزها را افزایش و از این کانال سبب کاهش تقاضا برای طلا می‌شود.

تمام این اتفاقات در کنار هم عواملی کاهش برای طلا به حساب می‌آیند و معلوم نیست که در صورتی که جنگ اوکراین به عنوان پشتوانه قیمت طلا وجود نداشت، قیمت این فلز تا چه کانالی کاهش پیدا می‌کرد.

قیمت هر اونس طلا در ماه مارس در حدود ۱.۵ درصد افزایش یافت و کار خود را در ماه سوم سال جاری میلادی در قیمت ۱۹۳۷ دلار به پایان برد. این در حالی بود که قیمت طلا در ماهی که گذشت نوسانات بسیاری را تجربه کرد. از سویی عوامل سیاسی مخصوصاً جنگ روسیه با اوکراین طلا را تا نزدیکی رکورد تاریخی خود بالا برد. قیمت هر اونس طلا در مقطعی در ماه مارس به ۲۰۷۰ دلار رسید. این در حالی است که بالاترین قیمت طلا در طول تاریخ ۲۰۷۳ دلار بوده است که در بحبوحه پاندمی کرونا ثبت شده بود.

اما از سوی دیگر در ماه مارس فدرال رزرو تصمیم گرفت تا پس از سه سال برای اولین بار نرخ بهره هدف خود را تا حد ۰.۲۵ درصد افزایش دهد. فدرال رزرو این کار را برای مقابله با تورم بی‌سابقه در آمریکا انجام خواهد داد و پیش‌بینی می‌شود که تا شش بار دیگر فدرال رزرو در سال جاری دست به افزایش نرخ بهره بزند. موضوعی که از نظر تحلیل گران در بلندمدت می‌تواند سرنوشت قیمت طلا را تعیین کند.

روند قیمت طلا در یک سال اخیر

منبع: investing.com

هراس طلا از آتش‌بس

در نیمه دوم ماه مارس بود که خبر پیشرفت مذاکرات میان مقامات اوکراینی و روسی به بازارها مخابره شد. یکی دیگر از این سیگنال‌ها اعلام روسیه مبنی بر کاهش فعالیت‌های نظامی خود در اطراف کیف در قبال گرفتن ضمانت‌نامه امنیتی از دولت اوکراین بود. البته با اینکه درباره وعده روسیه شک و تردیدهای بسیاری وجود دارد، اما ادامه مذاکرات دو کشور در ترکیه می‌تواند سطح درگیری در اوکراین را کاهش دهد. در صورتی‌که آتش‌بس در اوکراین اعلام شود مهم‌ترین پشتوانه قیمتی این روزهای طلا از بین خواهد رفت و آن زمان می‌توان انتظار ریزش طلا تا کانال‌های ۱۸۰۰ و ۱۷۰۰ دلاری را داشت.

البته گره‌های دیگری نیز در بازارهای جهانی وجود دارد. ادامه جنگ اوکراین و وقوع تحریم‌های بیشتر علیه روسیه و ترس از اختلال در رشد اقتصاد جهانی از نظر تحلیل‌گران فدرال رزرو را نیز برای افزایش نرخ بهره تحت فشار قرار داده است. یکی از مهم‌ترین عواملی که اکنون تمام بازارها بر روی آن تمرکز کرده‌اند این موضوع است که آیا بانک مرکزی آمریکا در نشست ماه می خود دست به افزایش نیم درصدی نرخ بهره خواهد زد یا با احتیاط فقط ۰.۲۵٪ دیگر نرخ بهره را افزایش می‌دهد.

صعود نفت و گاز در مارس

قیمت حامل‌های انرژی از جمله شاخص‌های مختلف نفتی و قیمت گاز طبیعی در ماه مارس نیز به افزایش خود ادامه داد. قیمت نفت برنت در سومین ماه از سال جاری میلادی برای چهارمین ماه متوالی بازدهی مثبت راه به ثبت رساند تا به یکی از بالاترین قیمت‌های خود در دهه‌های اخیر برسد. قیمت هر بشکه نفت برنت در ماه مارس با بیش از ۸ درصد افزایش به ۱۰۸ دلار به ازای هر بشکه رسید.

آمریکا ذخایر خود را آزاد می‌کند

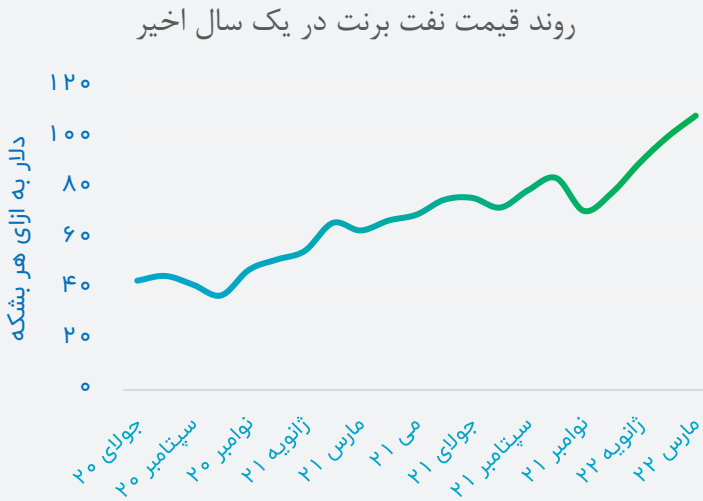
وقع شرایط بحرانی به دلیل اوکراین و صعود قیمت نفت و گاز سبب شده است تا قیمت بنزین در کشورهای اروپایی و آمریکا افزایش پیدا کند. جو بایدن رئیس‌جمهور آمریکا در همین راستا از انتشار روزانه یک میلیون بشکه نفت خام به مدت شش ماه از ماه می خبر داد که با مجموع ۱۸۰ میلیون بشکه، بزرگ‌ترین انتشار نفت از ذخایر استراتژیک نفت آمریکا (SPR) است.

اوپک پلاس که شامل سازمان کشورهای صادرکننده نفت و متحدانش از جمله روسیه است، روز پنجشنبه با وجود فشارهای کشورهای غربی برای افزایش تولید، به برنامه‌های خود برای افزایش ۴۳۲ هزار بشکه در روز در ماه می پایبند است. از سوی دیگر تولیدکنندگان آمریکایی نیز برای چندمین هفته متوالی به مقدار

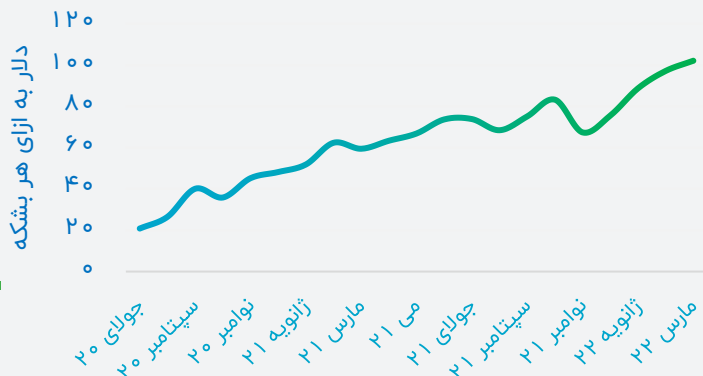
دیگر شاخص مهم نفتی یعنی وست تگزاس اینترمدیت نیز با افزایش ۵ درصدی در ماه مارس به قیمت ۱۰۲ دلار به ازای هر بشکه رسید. بازدهی ماهانه این شاخص نیز از ماه دسامبر تاکنون مثبت به ثبت رسیده است. در این مدت قیمت شاخص نفت آمریکایی از ۶۷ دلار تا ۱۰۲ دلار افزایش داشته است.

وقوع جنگ اوکراین بیش از همه چیز شاید تأثیر بر بازار گاز طبیعی داشته است. روسیه که یکی از مهم‌ترین تولیدکنندگان گاز دنیا و تأمین‌کنندگان گاز اروپا است به دلیل حمله به اوکراین هدف تحریم‌هایی بی‌سابقه از سوی آمریکا و متحدانش قرار گرفته است. در همین راستا و همان‌طور که پیش‌بینی می‌شد قیمت هر بی‌تی‌یو گاز در سومین ماه سال بیش از ۲۸ درصد افزایش قیمت داشت. با این افزایش قابل‌توجه قیمت گاز از ۴.۴ دلار به ۵.۶ دلار به ازای هر متر مکعب رسیده است.

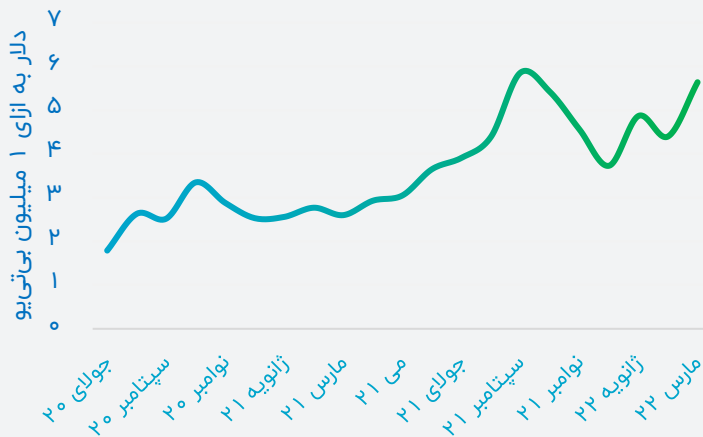

روند قیمت نفت وست تگزاس اینترمدیت در یک سال اخیر

روند قیمت گاز طبیعی در یک سال اخیر

تولیدات خود افزودند. با این وجود از نظر تحلیل گران سرعت رشد تولیدکنندگان آمریکایی به هیچ وجه متناسب با افزایش قیمت نیست زیرا بسیاری از سهامداران شرکت‌های نفتی خواهان پول نقد ناشی از سود افزایش قیمت نفت هستند.

عامل صعودی روسی در مقابل عامل نزولی چینی

با این وجود کارشناسان بازار نفت هشدار می‌دهند که عرضه نفت امریکا به بازار این واقعیت را تغییر نخواهد داد که بازار نیاز به عرضه کافی و پایدار نفت در ماه‌های آتی دارد. در حقیقت مقدار نفتی که آمریکا قرار است در بازارها عرضه کند قابل قیاس با مقداری نیست که در صورت تحریم روسیه از بازارها حذف می‌شود. عرضه یک میلیون بشکه‌ای نفت آمریکا در حقیقت در حدود ۳۵ درصد از عرضه روزانه نفت روسیه در بازارها است. به همین دلیل کارشناسان این اقدام آمریکا را برای تضمین ثبات در قیمت نفت کافی نمی‌دانند.

در همین حال سیگنال کاهشی نیز برای تقاضا از شرق دور به بازارها مخابره شد. در روزهای انتهایی ماه مارس اعلام شد که اکثریت جمعیت ۲۶ میلیون نفری شانگهای، مرکز تجاری چین، برای جلوگیری از گسترش مجدد ویروس کووید-۱۹ قرنطینه خواهد شد. تحلیل گران بانک جی‌پی‌مورگان در یادداشتی اعلام کردند که پیش‌بینی آن‌ها برای قیمت نفت تغییر خاصی نکرده است؛ ۱۱ دلار برای سه ماهه دوم و ۱۰ دلار برای نیمه دوم سال ۲۰۲۲ میلادی. با این حال همه در بازار می‌دانند که آزادسازی ذخایر نفت آمریکا یک منبع دائمی برای عرضه نیست و اگر بحران‌های کنونی ادامه داشته باشد قیمت نفت می‌تواند به بالاتر از این مقادیر صعود کند.

آیا اوره مجدداً صعودی می‌شود؟

حالی است که پیش‌بینی می‌شود که به دلیل افزایش قیمت گاز تولید اوره در اروپا تحت تأثیر قرار بگیرد و خریداران در ماه‌های مارس و آوریل با کمبود اوره مواجه شوند.

یکی از مهم‌ترین عواملی که می‌تواند سبب اختلال در بازار اوره شود و به واردکنندگان اوره نیز خسارت بزند تحریم‌هایی است که غرب علیه روسیه به دلیل حمله به اوکراین وضع کرده است. تحریم‌های بانکی و لجستیکی علیه روسیه که به عنوان بزرگ‌ترین صادرکننده اوره جهان شناخته می‌شود می‌تواند سبب افزایش قیمت بیشتر اوره در صورت ادامه جنگ شود.

روسیه صادرات اوره را محدود می‌کند

در ادامه تنش‌ها میان روسیه و غرب در پی حمله نظامی روسیه به اوکراین، روسیه نیز تصمیم گرفته است تا به‌طور موقت صادرات محموله‌های کود را به بازارهای خارج از روسیه محدود کند. تحلیل‌گران بر این باورند این اقدام روسیه به دلیل مسائل لجستیکی اتخاذ شده است. دو عامل سبب کاهش صادرات روسیه به عنوان بزرگ‌ترین صادرکننده اوره جهان شده است؛ از سویی در حال حاضر تعداد کمی از کشتی‌ها تمایل دارند تا محموله‌های مربوط به روسیه را حمل کنند. از سوی دیگر نیز حق بیمه مسیرهای بالتیک/ دریای سیاه نیز به دلیل اوضاع جنگی به شدت

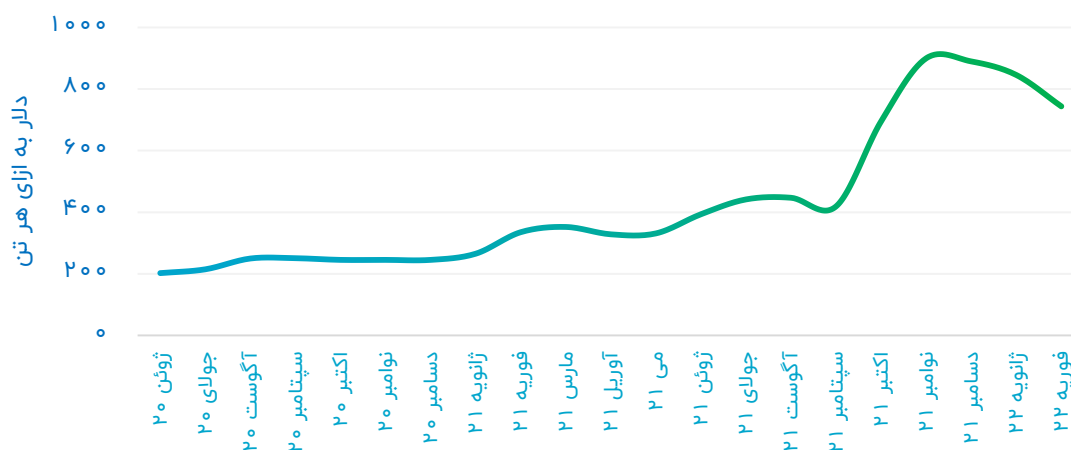
قیمت اوره پس از اینکه در ماه نوامبر سال گذشته میلادی به بالاترین قیمت خود در طول تاریخ رسید، در مسیری نزولی قرار گرفته است. با این وجود برخی از گزارش‌ها درباره قیمت اوره در ماه مارس حکایت از این دارد که قیمت این ماده مهم در صنایع شیمیایی و کشاورزی مجدداً صعودی شده است.

قیمت اوره در ماه نوامبر ۹۰۰ دلار به ازای هر تن به ثبت رسید، اما پس از آن در سه ماه دسامبر، ژانویه و فوریه به‌طور متوالی کاهش بود به‌صورتی که قیمت هر تن اوره در انتهای ماه فوریه ۷۴۴ دلار به ازای هر تن بود. قیمت هر تن اوره همچنین از ابتدای سال جاری میلادی تا انتهای ماه فوریه بیش از ۱۶ درصد از قیمت خود را از دست داده است. این در حالی است که بازدهی سالانه قیمت اوره در سال ۲۰۲۱ میلادی بیش از ۲۶۳ درصد بوده است؛ مقداری که در دهه‌های اخیر بی‌سابقه بوده است.

افزایش مجدد قیمت اوره

گزارش‌های منتشرشده درباره قیمت اوره در ماه مارس نیز حکایت از آن دارد که قیمت این ماده مجدداً به کانال ۸۰۰ دلاری بازگشته است. افزایش مجدداً تقاضا برای اوره سبب افزایش قیمت اوره در مناطق مختلف از جمله جنوب شرق آسیا، خاورمیانه و مصر شده است. این در

قیمت اوره در یک سال اخیر

منبع: indexmundi.com

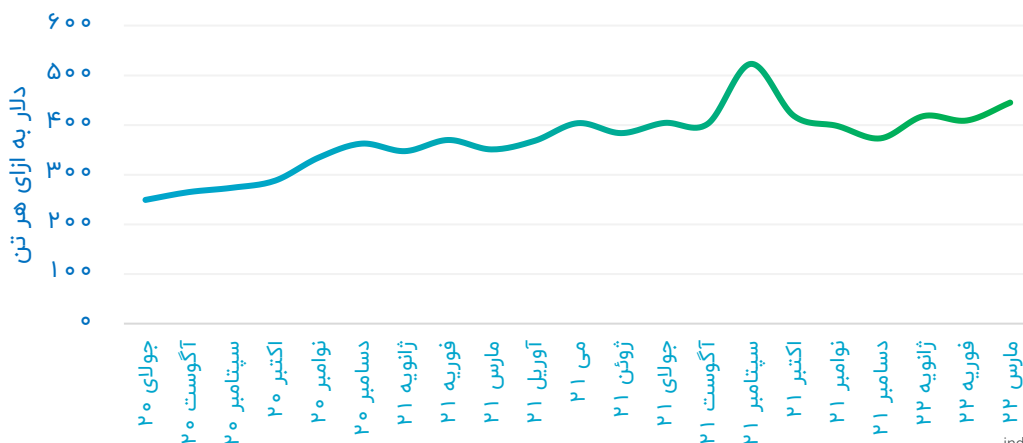

افزایش پیدا کرده است و این موضوعات در نهایت سبب کاهش صادرات اوره توسط روسیه شده است. با توجه به این اوضاع به نظر می‌رسد ادامه جنگ اوکراین می‌تواند سبب اختلال در بازار اوره و همچنین افزایش قیمت آن در بازارهای مختلف شود. همچنین افزایش قیمت در ماه مارس سبب شد تا تولیدکنندگان اوره ایران نیز در قیمت‌های خود تجدیدنظر کنند.

افزایش قیمت متانول

قیمت متانول نیز هم‌راستا با قیمت اوره در ماه مارس افزایشی شد. جنگ اوکراین که بر تمامی بازارها تأثیر گذاشته است، سبب شد تا قیمت متانول نیز پس از افت در ماه فوریه، مجدداً در ماه مارس افزایشی شود. قیمت متانول در ماه‌های آخر سال ۲۰۲۱ میلادی روندی نزولی داشت و در سه ماه آخر این سال به‌صورت متوالی کاهشی بود. این اتفاق سبب شد تا قیمت متانول از کانال ۵۰۰ دلاری تا میانه کانال ۳۰۰ دلاری ریزش داشته باشد؛ اما از ابتدای سال جاری میلادی متانول مجدداً وضعیت خوبی پیدا کرده است و با افزایش‌های قیمت به‌ویژه در ماه ژانویه و مارس به میانه کانال ۴۰۰ دلاری بازگشته است.

قیمت متانول در یک سال اخیر

منبع: indexmundi.com

فضای ابهام آلود بازار فلزات

رشد قیمتی در بخش کامودیتی‌ها است. به نظر می‌رسد که دولت چین قصد دارد پیش از افزایش سیاست‌های انبساطی، قیمت‌ها را در بازار داخلی کنترل کند و مقابله با رشد نرخ سنگ‌آهن نیز از جمله این اقدامات تلقی می‌شود.

فضای ابهام آلود در بازار سنگ‌آهن

از سوی دیگر حضور عوامل زیاد در این بازار سبب شده است تا چشم‌انداز مشخص و همواری برای سنگ‌آهن در ماه‌های آتی وجود نداشته باشد. همین موضوع هم سبب شده است که حجم معاملات آتی در بازار سنگ‌آهن به شدت کاهش پیدا کند. در حال حاضر سرمایه‌گذاران سعی می‌کنند تا در بازار منفعل بمانند تا فضا کمی بهتر شود.

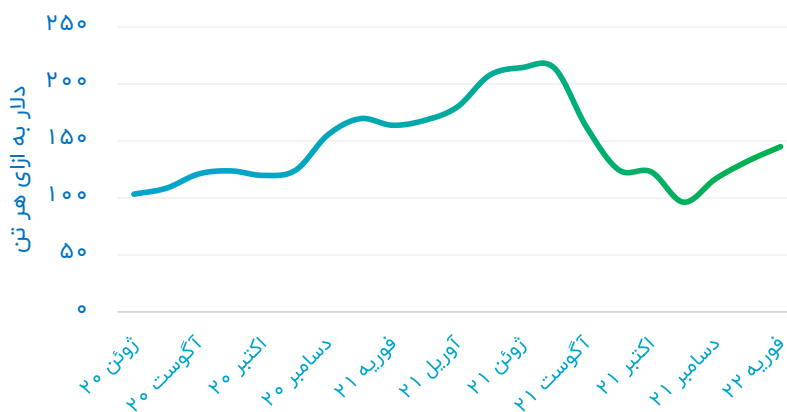
گروهی از تحلیل‌گران و معامله‌گران بازار علی‌رغم کاهش قیمت سنگ‌آهن در روزهای انتهایی ماه فوریه به آینده قیمتی سنگ‌آهن خوش‌بین هستند. یکی از دلایل آن‌ها اتمام المپیک زمستانی در پکن است که می‌تواند به عنوان سیگنال افزایشی در این بازار تلقی شود زیرا فعالان این بازار انتظار افزایش تقاضا بعد از اتمام المپیک را دارند. با این وجود احتمال کنترل

مرور روند کلی قیمت فلزات اساسی در ماه اول سال جاری میلادی حکایت از افزایش دست جمعی این گروه از کامودیتی‌ها در بازار جهانی دارد. افزایش قیمت سنگ‌آهن در ماه‌های اخیر و بازگشت به بالای مرز ۱۰۰ دلاری سبب شد تا دولت پکن برای مقابله با سفته‌بازان در این بازار وارد عمل شود و به همین دلیل جلوی رشد قیمت سنگ‌آهن در نیمه دوم ماه فوریه گرفته شد.

اثر دولت چین در بازار

در حالی که قیمت سنگ‌آهن عیار ۶۲ درصد استرالیا تحویل بنادر شمالی چین در میانه ماه فوریه تا ۱۵۴ دلار افزایش پیدا کرده بود، در هفته انتهایی ماه تا قیمت ۱۲۰ دلاری عقب‌نشینی کرد تا طی یک هفته ۱۶ درصد از ارزش خود را از دست بدهد. مهم‌ترین عامل عقب‌نشینی قیمت سنگ‌آهن در این بازه زمانی، هشدار دولت چین مبنی بر مقابله با سفته‌بازان در بازار سنگ‌آهن بود. دولت پکن برنامه‌ای برای جلوگیری از افزایش بیش‌ازحد قیمت‌ها راه انداخته است و از سوی دیگر قصد دارد محرک‌های اقتصادی به منظور شتاب‌دهی به رشد اقتصادی چین وضع کند که این موضوع سیگنالی در جهت

روند قیمت سنگ آهن در یک سال اخیر

منبع: indexmundi.com

قیمتی در بخش فولاد چین نیز وجود دارد که این موضوع از حاشیه سود فولادسازان کاسته و به تضعیف قیمتی در این بخش منجر شده است. در حقیقت به عنوان جمع‌بندی می‌توان گفت فضا در این بازار به دلیل وجود عوامل متضاد مبهم شده است و با حمله روسیه به اوکراین نیز یک عامل دیگر به جمع عوامل پیچیده‌کننده اوضاع اضافه شده است.

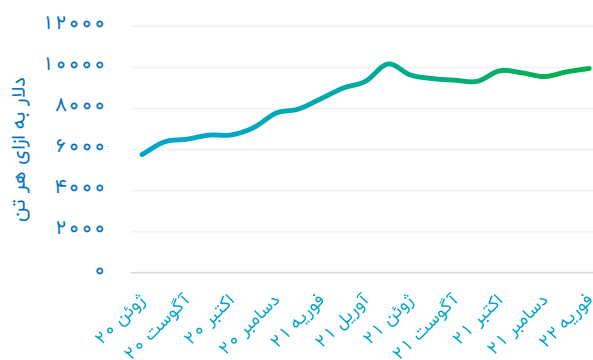
شروع صعودی گروه فلزات اساسی در ۲۰۲۲

طبق آمار ماهانه ثبت‌شده قیمت سنگ‌آهن پس‌ازآنکه در ماه دسامبر توانست از مرز ۱۰۰ دلاری عبور کند، در ماه ژانویه جایگاه خود را در این کانال مستحکم‌تر کرد. با ثبت قیمت ۱۳۲ دلاری سنگ‌آهن در ماه اول سال میلادی ۱۳ درصد افزایش قیمت داشت.

قیمت هر تن مس نیز پس از ثبت دو ماه نزولی در ماه ژانویه در حدود ۲.۴ درصد رشد قیمت داشت تا به مرز ۹۸۰۰ دلاری نزدیک شود. قیمت هر تن سرب هم وضعیتی مشابه با مس داشت و پس‌ازآنکه در دو ماه انتهایی سال ۲۰۲۱ روندی نزولی به خود گرفته بود، در ماه ژانویه با صعود ۱.۳ درصدی به قیمت ۲۳۳۰ دلار به ازای هر تن رسید.

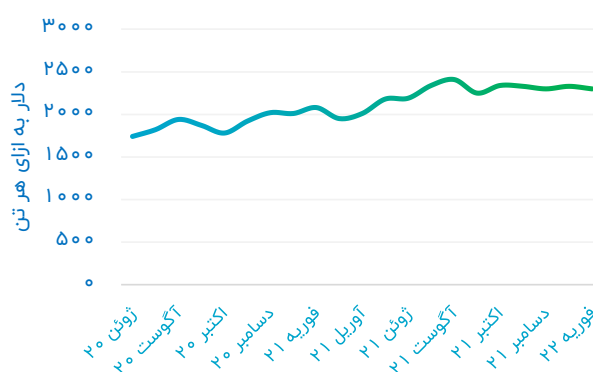
بالاترین رشد در ماه ژانویه هم متعلق به فلز روی بود که با افزایش ۵.۶ درصدی به قیمت ۳۶۰۰ دلاری رسید. روی برای آخرین بار در ماه‌های انتهایی سال ۲۰۰۶ بالاتر از این قیمت بوده است و در حقیقت روی رکورد ۱۶ ساله قیمتی خود را به ثبت رسانده است.

روند قیمت مس در یک سال اخیر

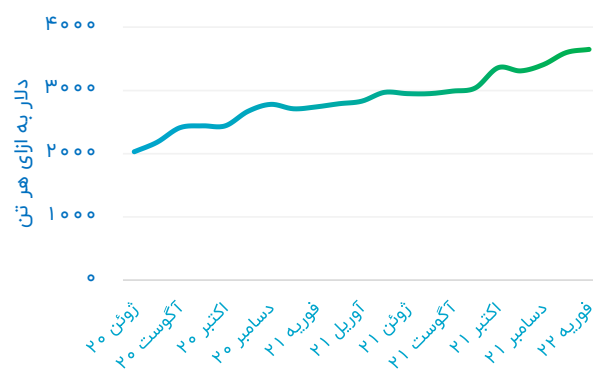
منبع: indexmundi.com

روند قیمت سرب در یک سال اخیر

منبع: indexmundi.com

روند قیمت روی در یک سال اخیر

منبع: indexmundi.com

اثر جنگ در بازارها

در بازارهای جهانی نیز موضوع جنگ اوکراین و همچنین مقدار افزایش نرخ بهره در نشست ماه می فدرال رزرو دو عامل اصلی اثرگذار بر بازارها خواهد بود.

در حالی سال ۱۴۰۰ برای بازارهای داخلی به پایان رسید که برخلاف ماه بهمن که خبرهای مداوم خوب از مذاکرات برجام به گوش می‌رسید، در ماه اسفند مشخص شد که مسائل حل‌نشده هنوز مانع از رسیدن به توافق نهایی است. همین موضوعات سبب شد تا قیمت دلار و سکه مجدداً افزایشی شوند. از سوی دیگر همان‌طور که در بهمن ماه به آن اشاره شد قیمت نفت جهانی نیز از اوج خود در شروع جنگ اوکراین عقب‌نشینی کرده است.

شرکت سرمایه‌گذاری دئی
Dey Investment

شرکت گسترش صنعت نوین ایرانیان

شرکت سرمایه‌گذاری دئی